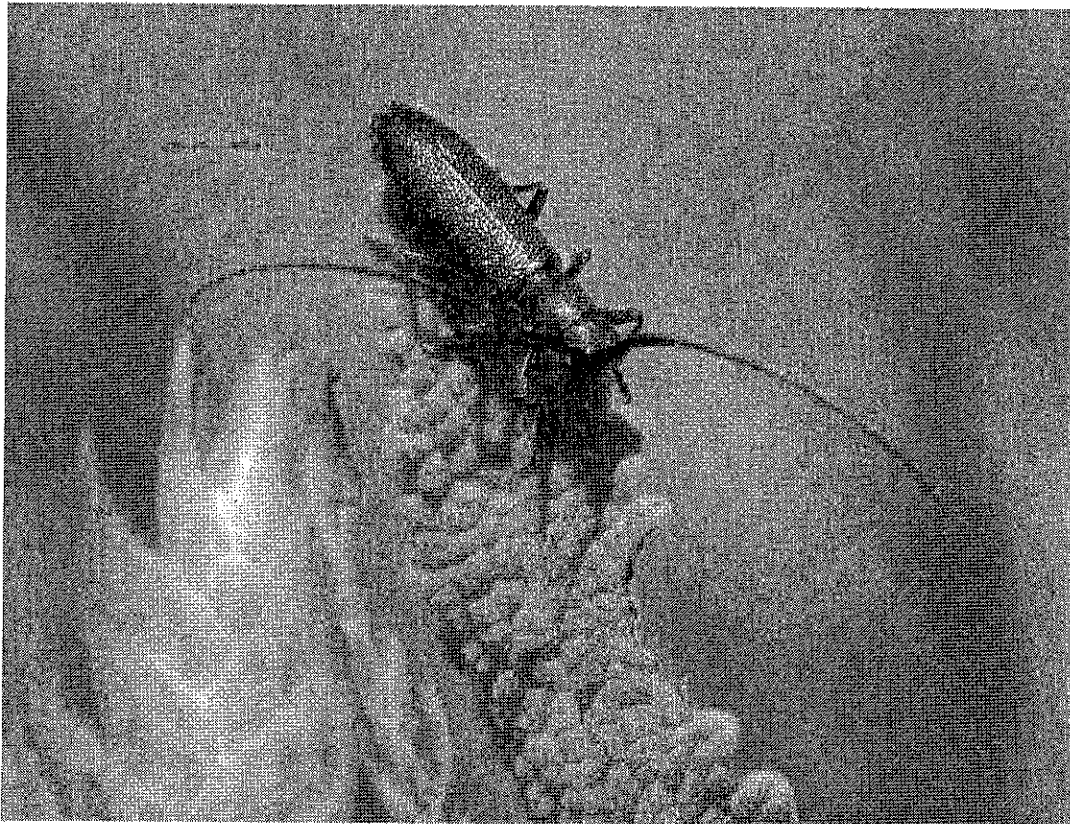

A budaörsi Törökugrató zoológiai állapotfelmérése

[hrsz.:4302/2, 4302/4, 4302/5; 4304 és 4316]

Gurgolyacincér (*Agapanthiola leucaspis*)

Készítette: Dr. Szél Győző, zoológus
Magyar Természettudományi Múzeum
2012. január 29.

TARTALOM

A vizsgált terület általános leírása	3
A Törökugrató növényzete	3
A Törökugrató állattani kutatottsága	4
A faunisztikai adatok forrása és kutatásaink célja	4
A Törökugrató faunájának jellemzése	4
A Törökugrató néhány állatfajának jellemzése	6
A Törökugrató, Rezeda., Árvácska és Borostyán utcák által határolt terület állatvilága	12
A Törökugrató jelen állapota	12
Javaslatok a terület védelmére és kezelésére	13
Összegzés	13
Irodalom	13
Függelék. Védett és fokozottan védett állatok a Törökugratóról	16
A Törökugratóról kimutatott állatfajok felsorolása	19

A Törökugrató általános leírása

A Törökugrató része a Budaörs környéki hegyeknek, vagy más szóval a Budaörsi Kopároknak, és tájilag a Budai-hegységhez tartozik. A Budaörsi hegyek e legdélebbre fekvő tagja 251 méter magas, így a környező csúcsok közül csak a 221 méteres tengerszint feletti magasságú Kálvária-hegyet előzi meg. Jóval magasabb nála a Csíki-hegyek fővonulatába eső Szekrényes (364 m), Farkas-hegy (349 m) vagy az Odvas-hegy (314 m is) is. Alapkőzete a szomszédos hegyekhez hasonlóan üledékes, dolomitból, mészkőből, márgából áll. A jó minőségű mészkövet a hegy délnyugati felében sokáig fejtették is, ennek tanúja ma a felhagyott kőbánya.

A meglehetősen kis alapterületű Törökugrató-hegy az M1-es, M7-es autópályák, illetve a Budaörsöt a fővárossal összekötő 100-as út között terül el. Az utóbbi egyúttal a Budaörsi-hegyek többi tagjától is elválasztja. A hegyet észak felől a Rezeda és Kökörös utca, délről a Törökugrató és Árvácska utca határolja. A lakóházak a hegylábát szinte teljesen elfoglalják, illetve esetenként magasabbra is felkúsznak.

A Törökugrató-hegy a Budai Tájvédelmi Körzethez tartozik, és jelenleg része a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága illetékességi területének. Védelem alá helyezésekor 7,6 hektár volt a területe, sajnálatos módon mára a védett rész – a beépítések következtében – mindössze 3 hektárt tesz ki.

A Törökugrató növényzete

A Törökugrató alsó részének eredeti vegetációja a beépítés miatt szinte teljes egészében megsemmisült. Ez az üledékes kőzetten, illetve löszön kialakult vegetáció értékes mészkedvelő tölgyes lehetett. A természetes és természetközeli állapotokat őrző felső térszinteken nyílt és zárt dolomitsziklagyep, sziklafüves lejtősztyepp, illetve helyenként kisebb foltokban sajmeggyes-molyhos tölgyes bokorerdő található. Degradációs hatást jeleznek a valamikori gyümölcsösök helyén kialakult másodlagos cserjések, melyek uralkodó fajai a kökény, galagonya, kecskerágó, fagyal. Szintén a degradáció jeleként értékelhetők az utak mentén kialakult gyomos foltok.

A terület legfőbb értékét az őshonos vegetációfoltok, illetve a védett növényfajok nagyobb állományai jelentik. Az ősgyepek fajgazdagsága és mozaikossága helyenként valóban szembeszökő, még akkor is, ha a környező, hasonló kialakulású és alapkőzetű hegyekkel hasonlítjuk össze. A botanikai értékek jelentőségét a növényzeten tenyésző gazdag rovarfauna tovább növeli. A védett budai imolán (*Centaurea sadleriana*) él a ritka púderbogár (*Larinus canescens*), illetve a fokozottan védett, bennszülött magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*) jelenlétéhez kötött a védett árgus szemű cincér (*Muscaria argus*) előfordulása. További példaként szolgálhat még a ritka *Cheilotoma musciformis* nevű levélbogár, melynek tápnövénye a réti nyúlszapuka (*Anthyllis vulneraria*), illetve a védett dárдахere-zsákhordóbogár (*Antipa macropus*), melynek tápnövénye többek között a selymes dárдахere (*Dorycnium germanicum*). A lepkék közül megemlítem a védett és Vörös Könyves hangyabogáncs-törpearaszolót (*Eupithecia graphata*), melynek hernyója a kiskészű hangyabogáncson (*Jurinea mollis*) táplálkozik. A tápnövény – a lepkékhez hasonlóan – védett és szerepel a Vörös Könyvben.

A Törökugrató állattani kutatottsága

Tudomásunk szerint a Törökugratón tervszerű, rendszeres, és minden csoportra kiterjedő állattani kutatás sohasem folyt, ennek ellenére számos amatőr és hivatásos zoológus megfordult a területen, akik részben megfigyeléseket, részben gyűjtéseket végeztek a területen. A gyűjtések és megfigyelések publikációk formájában ezidáig nem öltöttek testet, csupán néhány hüllő és madár nevének említését találhatjuk meg a Tardy János (1996) szerkesztette összefoglaló könyvben. A korábban született és Budapestről, illetve annak környékéről szóló nagyobb lélegzetű tanulmánykötetek az általuk tárgyalt faunát a jellemző élőhelyek alapján veszik sorra anélkül azonban, hogy a pontosabb lelőhelyeket megneveznék (Pénzes 1942; Pécsi 1958). Olykor egyes fajok esetében (pl. pannon gyík, haragos sikló) legfeljebb a „Budaörs” vagy „Csíki-hegyek” helymegjelölés szerepel.

A tanulmány adatainak forrása és kutatásaink célja

A jelen munkában szereplő 663 állatfaj megadása több szakember gyűjtésének és megfigyelésének eredményeképpen jött létre. A bogarak és az egyenesszárnnyúak esetében zömében a 2005 áprilisától júniusáig folytatott saját, illetve Dr. Merkl Ottó, György Zoltán, Podlussány Attila, a Magyar Természettudományi Múzeum (a továbbiakban MTM) Állattárának munkatársai segítségével végzett gyűjtéseim és megfigyeléseim voltak az irányadók. Kiegészítésképpen felvettem Dr. Merkl Ottó valamint Dr. Muskovits József és Szalóki Dezső amatőr bogarászok korábbi adatait. A lepkék esetében szinte teljes egészében Dr. Ronkay László (MTM) adataira támaszkodtam. Az általa megadott több mint 400 lepkefaj korábbi évek gyűjtéseinek és megfigyeléseinek eredménye. A bogarak meghatározását Dr. Merkl Ottó, György Zoltán, Podlussány Attila valamint e sorok írója végezte.

A csigák adatainál teljes mértékben a MTM adataira támaszkodtam. A gerincesek közül a hüllők esetében részben a MTM Állattárának adatait, részben Tardy János (1996) munkáját vettem alapul. A madarakra vonatkozó adatok zöme saját megfigyeléseim eredménye, melyet kiegészítettem Tardy János adataival. Az emlősök fajlistáját Berty László Imre okleveles agrármérnök 2005 folyamán végzett terepbejárása alapján adtam meg. Sok állattani adatot kaptam Halász Antaltól és Bérces Sándortól (Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága).

A jelen tanulmány elsősorban a természetvédelmi szempontból kitüntetett jelentőségű csoportok megismerését tűzte ki célul. A fauna teljesség igényével történő feltérképezése egyébként hosszú éveket venne igénybe. A bogarak, lepkék és a gerincesek esetében biztosan állítható, hogy a Törökugrató faunájának legjellemzőbb tagjait sikerült kimutatnunk. Úgyszintén közel teljesnek tekinthető a természetvédelmi státusszal rendelkező fajok listája is.

A Törökugrató faunájának jellemzése

A Törökugrató és az egész Budai-hegység állatföldrajzilag a Középdunai faunavidék része. Ezen belül a *Matricum* faunakörzethez, illetve még szűkebben a *Pilisicum* faunajáráshoz tartozik. A Budai-hegységet már száz-kétszáz éve is alaposan kutatták a zoológusok, hiszen feltűnő gazdagságot árult el a déli elterjedésű, melegkedvelő fauálemekben, melyek itt érik el elterjedésük északi, vagy éppen nyugati határát. A bennszülött (endemikus) növényritkaságok mellett sok olyan rovarfaj akad, melyeknek csak a Budai-hegységből, vagy a Budaörsi Kopárokról ismertek populációi, esetleg valamikor éppen erről a területről írták le őket a tudomány számára új fajként. Mindenképp megemlítendő az

az erős hasonlóság, mely a Törökugrató és a budapesti Sas-hegy flórája és faunája között fennáll. A hasonlóságot jól tükrözi Papp József a Sas-hegyről szóló 1977-ben publikált monográfiája.

A Törökugrató legnevezetesebb zoológiai értéke kétségtelenül a haragos sikló (*Coluber caspius*): E fokozottan védett, és a magyar Vörös Könyvben is szereplő kígyófaj azonban sajnos nagy valószínűséggel kipusztult a területéről. Utolsó példányát, melyről tudunk, 1959-ben gyűjtötték, azóta nem észlelték, vagy legalábbis nincs tudomásunk az előfordulásáról szóló hitelt érdemlő közlésről, miközben a környéken előforul. A kipusztulás tényét persze nem lehet bizonyítani, sokszor kerülnek elő eltűntnek nyilvánított fajok évekig, esetleg évtizedekig tartó lappangási időszak után. Így például a Sas-hegyen 2005-ben hosszú idő után újból sikerült megfigyelni a haragos siklót (Dr. Korsós Zoltán szóbeli közlése). A Törökugrató esetében a terület kicsisége, elszigeteltsége és a kutyasétáltatás azok a tényezők, melyek e nagy területigényű, és a zavarásra igen érzékeny kígyófaj jelenlegi előfordulását erősen megkérdőjelezi. A felhagyott kőbánya szintén alkalmas élőhely lehetne, de az ember által megközelíthető részeit gyakran látogatják a kalapáccsal, csákánnyal felfegyverzett ásványgyűjtők. Egyedül az északnyugati kitettségű meredek sziklaletörések azok az élőhelyek, melyek háborítatlanságuknál fogva elvileg menedéket nyújthatnak ennek az értékes, meglekvedelő faunaelemünknek.

Szintén fokozottan védett és Vörös Könyves hullófaj a pannon gyík (*Ablepharus kitaibeli*). A haragos siklóhoz hasonlóan érzékeny az ember által okozott zavarásokra, kis testmérete és rejtőzködő életmódja miatt azonban a Budai-hegység számos pontján fennmaradt. A Törökugratón a legújabb időkben is megfigyelték.

A Törökugrató madarai közül viszonylagos ritkasága miatt említést érdemel az erdei pacsirta (*Lullula arborea*), mely védett faj, eszmei értéke 50.000 Ft. Az erdei pacsirtát valamikor fészkelőként regisztrálták a Törökugratón, jelenlegi előfordulását azonban nem tudjuk megfigyelési adatokkal alátámasztani. Öröndetes a búbosbanka (*Upupa epops*) és a karvaky (*Accipiter nisus*) jelenléte. A Madárvédelmi Irányelv 1. mellékletében szerepel a töviszűrő gébics (*Lanius collurio*).

A Törökugrató emlősfajájában nincsenek kiemelkedő ritkaságok. A faunára meghatározó hatással van a hegy kis területe és zártsága. A viszonylag közeli természetközeli erdős és nyílt területektől részint kertes lakóövezet, részint pedig autópályák és elsőrendű főutak zárják el. A kertes lakóövezet az itt élő emlősfajokra eltérő állatföldrajzi tényezőként hat. Bár néhány faj egyedi számára ez az akadály átjárható (róka, mókus, nyest), a kisemlősök közül többeknek csak bizonytalan, áttételes, vagy éppen semmilyen kapcsolatot nem enged a környező erdők és nyílt területek populációival (vakond, cickányok). Az ismertetett tényezők miatt nem várható, hogy egy esetleges alaposabb vizsgálatok eredményei a vizsgált területről kialakult képet jelentősen módosítsák.

A korábbiakban utaltam a Törökugrató rovarfaunájának gazdagságára, az itt élő fajok nagy számára. E fajok közül szép számmal akadnak ritkaságok, illetve kiemelkedő természetvédelmi státusszal rendelkezők. Fokozottan védett és Vörös Könyves fajok a magyar tarsza (*Isophya costata*) és a budai szakállasmoly (*Glyphipterix loricatella*), védettek többek között a fűrészlábú szöcske (*Saga pedo*), a nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), kis apollólepke (*Parnassius mnemosyne*), farkasalmalepke (*Zerynthia polyxena*), nagy fehérsávospapírpólya (*Neptis rivularis*), hangyabogáncs-törpearaszoló (*Eupithecia graphata*), tölgyfaszender (*Marumba quercus*), dongószender (*Hemaris tityus*), kökösörésvirág-földibagoly (*Chersotis fimbriola*), vasvirág-csuklyásbagoly (*Cucullia xeranthemi*), tárkonyüröm-csuklyásbagoly (*Cucullia dracunculi*).

Védett, de nem Vörös Könyves lepkefajok többek között a kardoslepke (*Iphiclides podalirius*), fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*), tölgyfa-csücsköslepke (*Nordmannia ilicis*), nagy rókalepke (*Nymphalis polychloros*), gyászlepke (*Nymphalis antiopa*), nappali pávaszem

(*Inachis io*), kis róka-lepke (*Aglais urticae*), tarka szemeslepke (*Chazara briseis*), sziklatűrő-araszoló (*Dyscia conspersaria*), halálfejes lepke (*Acherontia atropos*), sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*), tavaszi gyapjasszövő (*Eriogaster lanestris*), sávós pohók (*Lemonia dumi*), pitypangszövő (*Lemonia taraxaci*), szilfa-púposzövő (*Dicranura ulmi*), harangvirág-csuklyásbagoly (*Cucullia campanulae*), platinabagoly (*Apamea platinea*).

Védett bogárfajok az árguszemű cincér (*Musaria argus*), szalmacincér (*Calamobius filum*), hengeres szalmacincér (*Theophilea subcylindricollis*), magyar bogáncscincér (*Agapanthiola leucaspis*), dárda-hereszák-hordóbogár (*Antipa macropus*). Szintén védett a bikapók (*Eresus niger*) és a szongáriai cselőpók (*Lycosa singoriensis*).

A fentiekben felsorolt kiemelt fajok kivétel nélkül déli elterjedésűek és melegkedvelők.

A Törökugrázó néhány állatfajának jellemzése

Rovarok

Fogólábúak

Imádkozó sáska (*Mantis religiosa*). Hazánkban az Alföldön és a dombvidéken egyaránt viszonylag gyakori faj, amely a napsütötte nyílt helyeket kedveli. Védett, eszmei értéke 2000 Ft.

Egyenesszárnyúak

Magyar tarsza (*Isophya costata*). Egyenesszárnyú-faunánk egyik legértékesebb tagja. Diszjunkt elterjedésű faj. Kárpát-medencei endemizmus, többnyire izolált populációkban ismert Kelet-Ausztriában, Magyarországon, Románia délnyugati részén, illetve a legutóbbi években Észak-Szerbiában is előkerült két kis populációja. Magyarországon általában szigetszerű, izolált populációkban él. Az alföldi löszgyepekben, sztyepp- és lápréteken májustól június végéig, míg a magasabb fekvésű középhegységi gyepekben májustól július végéig található imágóként.

Fűrészlábú szöcske (*Saga pedo*). Feltűnően nagy termetű rovar, szűznemzéssel szaporodik, és ragadozó életmódot folytat. Melegkedvelő, a déli kitettségű pusztafüves hegylejtőkön és sziklagyepekben honos. Az újabb faunakutatások során a Középhegység számos pontjáról előkerült. Védett, eszmei értéke 50.000 Ft, szerepel a magyarországi Vörös Könyvben mint aktuálisan veszélyeztetett faj.

Német szöcske (*Rhacocleis germanica*). Szintén déli elterjedésű, melegkedvelő faj. A száraz hegyoldalakokat, sztyepréteket, bozótosok szélét kedveli.

Mezei tücsök (*Gryllus campestris*). Közép- és Dél-Európában valamint Kis-Ázsiában és Észak-Afrikában honos. Hazánkban elterjedt és gyakori. Áprilistól júliusig lehet hallani a hím fáradhatatlan ciripelését, mellyel a nőtényt csalogatja. Hosszú, földbe vájt járatban él, ebbe rakja a nőtényt a petéit.

Kékszárnyú sáska (*Oedipoda coerulescens*). Közép- és Dél-Európában valamint Kis-Ázsiában és Észak-Afrikában honos. Nálunk a száraz és meleg sztyepterületeken, sziklagyepekben gyakori vagy közönséges.

Bogarak

Olümposzi virágdíszbogár (*Anthaxia olympica*). Közép- és Dél Európában, a Kaukázusban valamint Kis-Ázsiában fordul elő. Hazánkban a melegebb tölgyesekben és elhagyott gyümölcsösökben fordul elő, helyenként nem ritka. Tápnövénye a kökény (*Prunus spinosa*) és cseresznye (*Cerasus avium*).

Pohos gyászbogár (*Gnaptor spinimanus*). Pontomediterrán faj, nálunk elsősorban az Alföldön és a Dunántúl sztyepterületein, kopár hegyoldalain honos. Helyenként közönséges. A röpképtelen imágók a verőfényes tavaszi és nyári napokon a talajon mászkálnak. A lárvák fűgyökerek között élnek.

Vörhenyes virágcincér (*Brachyleptura fulva*). Dél-európai elterjedésű, melegkedvelő faj, hazánkban szórványos előfordulást mutat, az imágó júniusban és júliusban lágyszárúak virágán tartózkodik.

Árgusszemű cincér (*Musaria argus*). A Kárpát-medencén kívül Ausztriában és Dalmáciában fordul elő. Hazánkban a Keleti-Bakonyból, a Vértesből, a Budai-hegységből ismerjük. Élőhelyét meleg sztyepterületek, sziklagyepek és homokpuszták képezik. Ritka és veszélyeztetett faj. Tápnövénye a magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*) és más *Seseli*-fajok. Védett, eszmei értéke 2000 Ft.

Szalmacincér (*Calamobius filum*). Déli elterjedésű, melegkedvelő faj, mely kaszálókön, erdőirtásokon, száraz és nedves réteken található, tápnövényeit különféle pázsitfűvek (siskanád, franciaperje, csomós ebír) képezik. Védett, eszmei értéke 2000 Ft.

Hengeres szalmacincér (*Theophilea subcylindricollis*). Pontusi elterjedésű faj, Magyarországon – az előző fajhoz hasonlóan – terjedőben van és nem ritka. Tápnövénye a tarackbúza (*Agropyron*) és a karcsú perje (*Poa angustifolia*). Védett, eszmei értéke 2000 Ft.

Magyar bogáncscincér (*Agapanthiola leucaspis*). Pontomediterrán elterjedésű faj, hazánkban elszigetelt populációi élnek a Középhegység melegebb pontjain. Klasszikus lelőhelyén, a Sas-hegyen gyakori, másutt sokkal ritább. A Törökugraton több ízben is észleltük előfordulását. Az imágók száraz sztyeplejtőkön és karszterdők tisztásain a növényzeten tartózkodnak. Lárva orvosi somkóró (*Melilotus officinalis*) és peszterce (*Ballota nigra*) szárában fejlődik. Védett, eszmei értéke 2000 Ft.

Dárdahere-zsákhordóbogár (*Antipa macropus*). Európa déli részében valamint Szíriában és Iránban fordul elő. Hazánkban a dombvidék száraz déli lejtőinek lakója, ritka faj. Tápnövénye a réti nyúlzapuka (*Anthyllis vulneraria*) és a selymes dárdahere (*Dorycnium germanicum*). Védett, eszmei értéke 2000 Ft.

Ritka púderbogár (*Larinus canescens*). Dél-európai elterjedésű faj. Hazánkból eddig kizárólag csak a Budai-hegység néhány pontjáról (pl. Sas-hegy) ismertük. Tápnövénye a budai imola (*Centaurea sadleriana*). Megfigyeléseink alapján a Törökugrató lejtősztyepeiben, sziklagyepeiben kifejezetten gyakori. Meleg nyári napokon elrejtőzik, amíg délután, a hőmérséklet és a napsugárzás csökkenésekor tápnövényének virágzatán tartózkodik.

Lepkék

Budai szakállasmoly (*Glyphipterix loricatea*). A feltűnő színezetű és rajzolatú, apró termetű lepkét Magyarországról írták le a 19. század elején. A sokáig kipusztultnak hitt faj az utóbbi időben újra előkerült a Budai-hegyekből, a Pilisből, sőt Erdélyből is. A Törökugraton kívüli másik ismert lelőhelye a budaörsi Huszonnégyökrös-hegy. A dolomitkopárosok egyik tipikus faja, hernyójának tápnövénye mindmáig ismeretlen. Fokozottan védett, eszmei értéke

100.000 Ft, szerepel a magyarországi Vörös Könyvben mint a kipusztulás közvetlen veszélyébe került (vagy már kipusztult) faj.

Kis apolló-lepke (*Parnassius mnemosyne*). Pontomediterrán elterjedésű faj. A lombeserdők övének lepkéje, amely nálunk elsősorban a domb- és hegyvidék érdeinek tisztásain, erdőszélein, pusztafüves lejtőin valamint az idősebb alföldi galériaerdők szegélyén találja meg életfeltételeit. Magyarországon az Alföld erdőtlen területeit kivéve elterjedt és helyenként nem ritka. Védett, eszmei értéke 10.000 Ft, szerepel a magyarországi Vörös Könyvben mint potenciálisan veszélyeztetett faj.

Farkasalmalepke (*Zerynthia polyxena*). E sajátos megjelenésű melegkedvelő lepkefaj egyetlen tápnövénye a farkasalma. A lepkék tipikus előfordulási helyei – a tápnövényükkel egyezően – a napsütötte, meleg erdőszegélyek, cserjések szélei valamint magaskórósok és parlagok. Hazánkban elsősorban a dombvidéken terjedt el, de nem gyakori. Védett, eszmei értéke 10.000 Ft, szerepel a magyarországi Vörös Könyvben mint potenciálisan veszélyeztetett faj.

Kardoslepke (*Iphiclides podalirius*). A Palearktikum nagy részében elterjedt. Élőhelyét a domboldalak, erdőszegélyek, gyakran a parkok és kertek képezik. Hazánkban gyakori, a Törökugrató nyílt területein is rendszeresen megfigyelhető. Tápnövénye többek között a kökény, galagonya, mandula. Védett, eszmei értéke 10.000 Ft.

Fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*). Palearktikus elterjedésű. Nálunk elsősorban meleg domboldalakon, hegylejtőkön találkozhatunk a hazai pillangófajok talán legszebb képviselőjével. Hazánkban elterjedt és gyakori. A Törökugraton, főként a csúcs közelében látható, amint a példányok sebesen, egymással kergetőzve röpködnek. Védett, eszmei értéke 2000 Ft.

Dolomit-kénalepke (*Colias chrysotheme*). Euroszibériai sztyeplakó faj, Európában elsősorban a Kárpát-medence és az Észak-Balkán kevésbé erdőstült helyein honos. Főként a nyílt és félig nyílt gyepek, sziklás lejtők lakója, mészkedvelő. Az Alföldön a homoki rétek lakója, tápnövényei a pillangósok közül kerülnek ki. Védett faj, eszmei értéke 10.000 Ft, szerepel a magyarországi Vörös Könyvben mint aktuálisan veszélyeztetett faj.

Nagy rókalapka (*Nymphalis polychloros*). Euroszibériai elterjedésű faj, főként lombhullató és ligeterdők szélén, tisztásain valamint gyümölcsösökben lehet vele találkozni. Hernyójának tápnövénye a kökény (*Prunus spinosa*), illetve más *Prunus*-fajok. Az utóbbi évtizedekben egyedszámában erős hanyatlás volt észlelhető, populációi azonban mostanában öröndetes módon megerősödtek. Védett, eszmei értéke 10.000 Ft.

Gyászlepke (*Nymphalis antiopa*). Holarktikus elterjedésű, Európa legnagyobb részében megtalálható. Más fajokkal összetéveszthetetlen megjelenésű lepkefaj, mely a domb és hegyvidék lakója. Az erdős, ligetes helyeken élő lepke állományai az utóbbi évtizedekben drasztikus csökkenést mutattak. Hazánkban általában ritkának számít. Tápnövényeit fűz, nyár, és nyírfélék képezik. Védett, eszmei értéke 50.000 Ft.

Nagy fehérsávoslepke (*Neptis rivularis*). Hazánk meleg tölgyeseiben és szurdokerdeiben fordul elő. Sokszor megfigyelhető Budapest zöldővezeteiben, az erősen beépített területeken is. Tápnövénye a sövénynek ültetett gyöngyvenyő (*Spiraea*) cserje. Védett faj, eszmei értéke 2000 Ft, és potenciálisan veszélyeztetett fajként szerepel a hazai Vörös Könyvben.

Tarka szemeslepke (*Chazara briseis*). Dél-Európától a Pelearktikum nyugati feléig elterjedt faj. Hazánkban a mészköves vagy homokos területeket részesíti előnyben. Tápnövénye a nyúl-farkfű (*Sesleria*). Védett, eszmei értéke 10.000 Ft.

Hangyabogáncs-törpearaszoló (*Eupithecia graphata*). A nyílt dolomitkopárosok lepkefaja, mely az alföldi homokpusztákon nem fordul elő. Ritka. Védett, eszmei értéke 2000 Ft. és aktuálisan veszélyeztetett fajként szerepel a hazai Vörös Könyvben.

Sziklaüröm-araszoló (*Dyscia conspersaria*). Pontomediterrán faj, a Kárpát-medencében éri el elterjedésének nyugati határát. Magyarországon a Középhegység déli lejtőin, főleg mészkő és dolomitsziklagepekben, sziklafüves platókon található. Helyenként erős populációi vannak. Védett, eszmei értéke 2000 Ft.

Halálfejes lepke (*Acherontia atropos*). Az Afrikában és Ázsia egyes részein honos hatalmas termetű szender hazánkban csak vándorlásai során jelenik meg. Az utóbbi időben erősen megritkult, ami összefügghet a burgonyabogár ellen bevetett rovarirtószerek hatásának, a lepke hernyójának egyik tápnövénye ugyanis a burgonya. Védett, eszmei értéke 10.000 Ft.

Tölgyfaszender (*Marumba quercus*). A hegy- és dombvidék meleg, száraz tölgyeseiben honos. Elsősorban molyhos tölgyön él, és az alacsony, cserjetermetű fákat kedveli. Szerepel a magyarországi Vörös Könyvben mint potenciálisan veszélyeztetett faj. Védett, eszmei értéke 10.000 Ft.

Dongószender (*Hemaris tityus*). Füves pusztákon, meleg erdei tisztásokon él a dongóra emlékeztető megjelenésű és nappal repülő szenderfaj. Hazánkban helyenként nem ritka. Szerepel a magyarországi Vörös Könyvben mint potenciálisan veszélyeztetett faj. Védett, eszmei értéke 2000 Ft.

Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*). Európai elterjedésű, előfordulása a legtöbb helyen szórványos. Hazánkban viszonylag kevés lelőhelyét ismerjük, ezek a középhegységi és dombvidéki erdőkre esnek. A hernyó kökényen (*Prunus*) és galagonyán (*Crataegus*) táplálkozik. Védett faj, eszmei értéke 50.000 Ft. Szerepel a magyarországi Vörös Könyvben mint közvetlenül veszélyeztetett faj.

Szilfa-púposzövő (*Dicranura ulmi*). Nyugat-palearktikus elterjedésű, szórványos előfordulású lepkefaj, amelynek tápnövénye a szil (*Ulmus*). Magyarországon az Alföldön és a hegyvidék alacsonyabb pontjain egyaránt előfordul, de az utóbbi időben erősen megritkult hazánkban. Védett, eszmei értéke 2000 Ft.

Csonkaszárnýú medvelepke (*Ocnogyna parasita*). Pontomediterrán-iráni faj, legnyugatibb előfordulási helye a Bécsi-medencében található. Meleg- és szárazságtűrő faj, Magyarországon a mészkő- és dolomitletepekben, valamint a homoki és löszpusztaletepekben él. A hernyó különféle lágyszárú növényeket fogyaszt. Védett faj, eszmei értéke 2000 Ft.

Kökörcsinvirág-földibagoly (*Chersotis fimbriola*). Magyarország területéről írták le. Xeromontán (hegyvidéki és szárazságtűrő) lepkefaj, amely nálunk elsősorban dolomitsziklagepekben fordul elő a Dunántúli-középhegységben és az Aggteleki-karszton. Védett, eszmei értéke 50.000 Ft, szerepel a magyarországi Vörös Könyvben mint aktuálisan veszélyeztetett faj.

Vasvirág-csuklyásbagoly (*Cucullia xeranthemi*). A száraz mészkő- illetve dolomitsziklagepek állata, nálunk főként a aranyfűt (*Aster linosyris*) és a csillagőszirózsa (*Aster amellus*) képezik a fő tápnövényeit. Szórványos előfordulású. Védett, eszmei értéke 10.000 Ft, szerepel a magyarországi Vörös Könyvben mint potenciálisan veszélyeztetett faj.

Tárkonyüröm-csuklyásbagoly (*Cucullia dracunculi*). Az előző fajéhoz hasonló életmódú xeromontán faj, de annál ritkább. Védett, eszmei értéke 10.000 Ft. szerepel a magyarországi Vörös Könyvben mint aktuálisan veszélyeztetett faj.

Gozmány-csuklyásbagoly (*Shargacucullia gozmanyi*). Hazánkban írták le 1994-ben. A Balkán északi részén (Bulgáriában) és a Kárpát-medencében élnek izolált populációi. Hazánkban a Középhegység déli kitérségű, meleg lejtőin él, tápnövénye a lila ökörfarkkóró (*Verbascum phoeniceum*). Nem védett.

Pókok

Bikapók (*Eresus niger*). A hím feltűnő színeiben pompázik, amíg a nőstény egyszínű fekete. A Kárpát-medencében honos faj legjellemzőbb élőhelyei a nyílt sziklagyepek. A Középhegység déli lejtőin kívül előfordul a Duna-Tisza köze nyílt homokpusztáin és a Mezőföldön is. Melegkedvelő, a száraz napsütötte gyepek jellegzetes pókjá. Védett, eszmei értéke 2000 Ft.

Szongáriai cselőpók (*Lycosa singoriensis*). Hazánk legnagyobb termetű pókfaja. A gyér növényzetű helyek, elsősorban az alföldi szikes- homokpuszták lakója, nappal rejtekhelyén, függőleges lyukakban tartózkodik. Fogóhálót nem készít, áldozatát lesből támadja meg és rohanja le. Védett, eszmei értéke 2000 Ft.

Gerincesek

Hüllők

Fali gyík (*Podarcis muralis*). Hazánkban a domb- és hegyvidék köves, sziklás területein, de repedezett falak, várak romok közelében, sőt olykor a vasúti, illetve villamos sínek talpfái között található kődarabok között is megtalálható. Magyarországon előfordulása szórványos, azonban a Budai-hegységben erős populációi találhatók. Védett, eszmei értéke 10.000 Ft.

Pannon gyík (*Ablepharus kitaibeli*). E hüllőfaj egyike a 74 legveszélyeztetettebb hazai gerinces állatunknak, mely főképpen a Középhegység déli lejtőin, valamint az Alföld igen kevés pontján találja meg életfeltételeit. Bár érzékeny az ember által okozott zavarásokra, kis testmérete és rejtőzködő életmódja a Budai-hegység számos pontján lehetővé tette fennmaradását. A Törökugraton a mai napig is élnek populációi. Fokozottan védett, eszmei értéke 100.000 Ft, szerepel a hazai Vörös Könyvben mint a kipusztulás közvetlen veszélyébe került faj.

Haragos sikló (*Coluber caspius*). Hazánk egyik legritkább hüllőfaja, mindössze a Budai-hegységben, a Villányi-hegységben (Szársomlyón), illetve Pakson élnek populációi. A magyarországi példányok alkotják a faj legészakibb előfordulási populációit Európában. A haragos sikló nagy és összefüggő áréája a Balkánon valamint a Fekete-tenger partján át a Kaukázusig húzódik, a hazai kis populációk azonban nem állnak ezzel összeköttetésben, éppen ezért veszélyeztetettek. A melegkedvelő hüllőfaj a napsütötte, sziklás-cserjés lejtőket, elhagyott kőfejtőket kedveli. A Törökugraton 1959-ben még észlelték, jelenlétét, mára azonban feltehetőleg kipusztult. Fokozottan védett, eszmei értéke 500.000 Ft, szerepel a hazai Vörös Könyvben mint a kipusztulás közvetlen veszélyébe került faj.

Madarak

Vörös vércse (*Falco tinnunculus*). Egyik leggyakoribb ragadozó madarunk, amely jól tűri az ember közelségét, hiszen nagyvárosokban is megtelepszik. Leginkább a nyílt területeket, cserjéseket, erdőszéleket, szántóföldeket kedveli, ahol elsősorban kisebb termetű rágcsálókra, egerekre, pockokra vadászik. Budapest belvárosában is több helyen fészkel. A Törökugraton tudomásunk szerint nem költ, viszont gyakran megfigyelhető ott táplálékkeresés közben. Védett, eszmei értéke 50.000 Ft.

Búbosbanka (*Upupa epops*). Elég gyakori fészkelő országszerte fákkal vagy facsoportokkal tarkított nyílt területeken, öreg ártéri erdőkben, gyakran pedig az ember közelében (kertekben, szőlőkben, út menti fasorokban, tanyák mellett). Különösen az Alföldön gyakori. A Törökugrató sziklarepedései kiváló lehetőséget nyújtanak számára a fészkelésre. Védett, eszmei értéke 50.000 Ft.

Erdei pacsirta (*Lullula arborea*). Helyenként és kis számban fészkel bokros hegy- és domboldalakon, erdőségeken, erdei irtásokon, öreg háborítatlan szőlőkben és gyümölcsösökben, fás legelőkön és borókásakban. A Törökugratón régebben fészkelőként is megfigyelték, jelenlegi előfordulása kétséges. Védett, eszmei értéke 50.000 Ft.

Hantmadár (*Oenanthe oenanthe*). Elég gyakori fészkelő sík- és dombvidéki legelőkön, parlagterületeken, épületromok, valamint kő- és téglahalmok közelében, sziklás hegyoldalakon, kőbányákban és szőlőkben. A Törökugratón elsősorban a déli oldalon figyelték meg fészkelését. Védett, eszmei értéke 10.000 Ft.

Emlősök

Keleti sün (*Erinaceus concolor*). A hazánkban is gyakori rovarérvő leginkább a dús aljnövényzetű, ritkás erdőket kedveli, de gyakori vendége a kerteknek, sőt belvárosi parkoknak is. A sün feltehetőleg a Törökugrató egész területén előfordul, de jelen vizsgálataink során a belső bányaudvarban találtuk meg fiatal egyedek ürülékét. Úgy tűnik, hogy szaporodó állománya él itt. Védett, eszmei értéke 2000 Ft.

Közönséges vakond (*Talpa europaea*). Művelt területeken, réteken, kertekben láthatjuk nyomait. A vakond járatait a Törökugrató déli-délnyugati, vastagabb talajú lejtőjén találtuk meg, potenciális élőhelye erre a részre, illetve a környező kertekre korlátozódik. Védett, eszmei értéke 2000 Ft.

Közönséges mókus (*Sciurus vulgaris*). A síkságtól a hegyvidékig a legkülönbözőbb erdőtípusokban előfordul. A Törökugratón táplálkozásának nyomait észleltük a délnyugati lejtő erdős részein, ahol feltűnően sok megrágott dió- és mandulahéj hevert a földön. A nyomok tanúsága szerint a mókus bejár a szomszédos kertekbe, sőt minden bizonnyal életterének nagyobb részét éppen a kertek teszik ki. Védett, eszmei értéke 10.000 Ft.

Róka (*Vulpes vulpes*). A Törökugratón nyomát és ürülékét találtuk meg. Nem állandó faj, hanem csak bejár a vizsgált területre. Minden bizonnyal a környező összefüggő erdőkben él, és a településre táplálékért bejáró példányok látogatják a hegyet is. Itt elsősorban edeiegerekre vadásznak.

Nyest (*Martes foina*). Hazánkban gyakori. Valaha jellemzően erdei környezetben élt, napjainkban azonban nemcsak erdei és mezőgazdasági területeken, hanem különböző emberi településeken, a falvaktól a nagyvárosokig megtalálható, ahol gyakran konfliktusok forrásává válik. Budapest belterületein is megtelepedett. A Törökugratón egy ízben találkoztunk az ürülékével a csúcs felé vezető földúton, cserjés helyen.

**A Törökugrató, Rezeda., Árvácska és Borostyán utcák által határolt terület
(hrsz.:4302/2, 4302/4, 4302/5, 4304 és 4316) állatvilága**

A 4302/2, 4302/4, 4302/5, 4304 és 4316 helyrajzi számú telkeken uralkodóan fátlan növényzetet: sziklagyepeket, sziklafüves lejtőket, magasabb termetű lágyszárúakkal borított, többé-kevésbé gyomosodó gyepeket, illetve galagonyás cserjéseket találunk. A legértékesebbek a nyílt, gyér növényzetű gyepek, melynek jellemző tagja a gerincesek közül a pannon gyík (*Ablepahrus kitaibelii*). A sziklás helyeken megtalálható a fali gyík (*Podarcis muralis*). Szintén a napsütötte sziklagyepeket részesíti előnyben a fűrészlábú szöcske (*Sagapedo*) valamint a szongáriai cselőpók (*Lycosa singoriensis*). A lepkék közül ezt a növényzeti régiót részesíti előnyben a dolomit-kéneslepke (*Colias chrysotheme*), a törpebusalepke (*Spialia orbifer*), a tarka szemeslepke (*Chazara briseis*), a hangyabogáncs-törpearaszoló (*Eupithecia graphata*), a kökörcsinvirág-földibagoly (*Chersotis fimbriola*) valamint a Platinabagoly (*Apamea platinea*). Jellemző bogárfaj a gurgolya- (*Seseli*) fajokon élő árgusszemű cincér (*Musaria argus*).

A magasabb növényzetű gyepekben élő védett bogárfajok a magyar bogánescincér (*Agapanthiola leucaspis*), a hengeres szalmacincér (*Theophilea subcylindricollis*), a szalmacincér (*Calamobius filum*), a dárdahere-zsákhordóbogár (*Antipa macropus*). Jellemző lepkék ebben a növényzetben a farkasalmalepke (*Zerynthia polyxena*), a sziklaüröm-araszoló (*Dyscia conspersaria*), a pitypangszövő (*Lemonia taraxaci*), a sávós pohók (*Lemonia dumi*), a csíkos medvelepke (*Euplagia quadripunctaria*), a tárkonyüröm-csuklyásbagoly (*Cucullia dracunculi*) és a vasvirág-csuklyásbagoly (*Cucullia xeranthemi*). A kevésbé száraz helyeken él a fürgye gyík (*Lacerta agilis*), a magaskórós vegetációban a bogáncsfélék virágzatán gyakran látható a cigánycsuk (*Saxicola torquata*).

A galagonya-kökény szegélycserjések jellemző madárfaja a tövisszűrő gébics (*Lanius collurio*). Gyakran látható itt a barátposzáta (*Sylvia atricapilla*) és a fekete rigó (*Turdus merula*) is. Az igen gyors mozgású zöld gyík (*Lacerta viridis*) is kedveli a nyílt gyepek és cserjések mozaikját, mely vadászó- és búvóhely gyanánt egyaránt megfelelő. A szegélycserjések ritka lepkefajai a sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*), illetve a tavaszi gyapjasszövő (*Eriogaster lanestris*).

A Törökugrató jelen állapota

A Törökugrató értékes területeinek, a sziklagyepeknek, lejtősztyepeknek és bokorerdő-fragmentumoknak az általános állapota jónak mondható. A növényzeti degradációnak vannak ugyan jelei, de a terület egésze inkább stagnáló állapotban van, vagyis viszonylag kevés jele sincs a további romlásnak. Ez a kielégítő állapot talán legfőképpen a területet látogató közönség aránylag kulturált magatartásában keresendő: a szemetelés tolerálható mértékű, másfelől a látogatók többnyire a kijelölt utakat használják közlekedésre, és nem tapossák le a gyepeket. Mivel a Törökugratót főként a helyi lakosok használják kirándulóhelynek, a látogatottság jelenleg nem túlságosan nagy. A viszonylag gyakran tapasztalható kutyasétáltatás viszont kedvezőtlen a terület szempontjából, remélhetőleg ez a tevékenység a jövőben nem fokozódik. A területet fenyegető legnagyobb veszély természetesen az értékes gyepek beépítése, mely mindenképpen kerülendő.

A terület sérülékenysége mind botanikai, mind zoológiai szempontból nagy, ugyanis a környező utak, autópályák szinte teljesen elzárják a Törökugratót a Budaörs környéki hegyektől.

Javaslatok a terület védelmére és kezelésére

A botanikai állapotfelmérés szerzőjének ide vonatkozó elképzeléseivel és javaslataival (Gergely Attila 2005 és 2011) messzemenően egyetértek, ugyanakkor hangsúlyozni kívánom, hogy a terület állatvilágának megőrzése leginkább a jelen állapot fenntartásával valósítható meg, külön beavatkozás ehhez nem szükséges. Az értékes sziklagyepeket, sztyeplejtőket a taposáson és szemetelésen kívül elsősorban a beépítés veszélyezteti, mely hosszú távon az eredeti értékes élőhelyek (nyílt sziklagyepek, lejtősztyepek, cserjések) megsemmisülését eredményezheti.

Összegzés

Jelen tanulmányban összesen 663 állatfajt mutattam ki a Törökugrató területéről részben az idén végzett saját és más szakemberek megfigyelései, részben a korábbi adatok alapján. Az előkerült védett és ritka fajok nagy száma azt mutatja, hogy a Törökugrató kiemelkedően értékes élőhelynek számít, még akkor is, ha a Budaörsi Kopárok más, jóval nagyobb területű tagjaival hasonlítjuk össze. Különlegesen gazdag a rovarfauna, mely elsősorban az ősgyepek jó állapotának köszönhető. Az értékes faunaelemek olyan déli elterjedésű, melegkedvelő fajok, melyek hazánkban, vagy a Kárpát-medencében érik el elterjedésük északi és/vagy nyugati határát.

A két fokozottan védett hüllőfaj közül a haragos sikló feltehetőleg kipusztult a Törökugratóról, amíg a pannon gyíknak bizonyíthatóan élnek populációi a területen. A madarak közül egyedül a nagy fülemüle (*Luscinia luscinia*) fokozottan védett. Összesen 2 fokozottan védett rovarfaj szerepel a tanulmányban, a magyar tarsza (*Isophya costata*), illetve a budai szakállasmoly (*Glyphipterix loricatella*), míg a védett gerinctelenek száma 45, ezek közül több is megtalálható a magyarországi Vörös Könyvben, illetve nemzetközileg is jelentős: szerepel az Élőhelyvédelmi Irányelv mellékleteiben.

A Törökugrató u., Rezeda u., Árvácska u. és Borostyán u. által határolt terület (hrsz.: 4302/2, 4302/4, 4302/5, 4304 és 4316) durván 7,61 ha nagyságú területén a függelékben felsorolt fajok zöme megtalálható – kivételt képeznek ezalól a kimondottan erdőlakó, vagy fás növényzethez kötődő fajok, mint pl. a csuszka és a szarvasbogár, melyek a nyílt helyeken legfeljebb átmenetileg fordulnak elő.

A Törökugrató nagy forgalmat lebonyolító utak között fekszik, alsó részét beépítették. Elzártsága és kis területe miatt erősen sérülékeny, mindazonáltal a jelen állapota kielégítő. A védett természeti értékek csak úgy óvhatók meg, ha az értékes nyílt gyepek nem épülnek be, illetve ha a látogató-forgalom a jelenlegi szinten marad és nem növekszik túlzott mértékben.

Felhasznált irodalom

BÁLDI András, CSORBA Gábor és KORSÓS Zoltán (1995): Magyarország szárazföldi gerinceseinek természetvédelmi szempontú értékelési rendszere. – *Studia naturalia*. Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest, 59 pp.

BIHARI Zoltán, CSORBA Gábor és HELTAI Miklós (szerk.) (2007): Magyarország emlőseinek atlasza. Kossuth Könyvkiadó, 359 pp.

DELY OLIVÉR György (1983): Hüllők – Reptilia. – In: Magyarország Állatvilága XX/4. – *Fauna Hungariae* XX/4. Akadémiai Kiadó, Budapest, 117 pp.

ENDRÖDI Sebő (1960): Ormányosbogarak II. – Curculionidae II. – In: Magyarország Állatvilága (*Fauna Hungariae*), X. 5. Akadémiai Kiadó, Budapest, 126 pp.

FORRÓ László és MAHUNKA Sándor (szerk.) (2007): *A Kárpát-medence állatvilágának kialakulása*. Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest, 399 pp.

GERGELY Attila (2005): A Törökugrató botanikai állapotfelmérése. Jelentés Budaörs Város Önkormányzatának megrendelésére. Kézirat, 30 pp.

GOZMÁNY László (1968): Nappali lepkék – Diurna. – In: Magyarország Állatvilága XVI/15. – *Fauna Hungariae XVI/15*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 204 pp.

GOZMÁNY László (1970): Bagolylepkék I. – Noctuidae I. – In: Magyarország Állatvilága XVI/11. – *Fauna Hungariae XVI/11*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 151 pp.

HEGYESSY Gábor, KOVÁCS Tibor, MUSKOVITS József és SZALÓKI Dezső (2000): Adatok Budapest és Pest megye cincérfaunájához (Coleoptera: Cerambycidae). – *Folia Historico Naturalia Musei Matrensis* 24: 221-282.

HERCZEG Gábor, TÓTH Tamás, KOVÁCS Tibor, KORSÓS Zoltán and TÖRÖK János (2004): Distribution of *Ablepahrus kitaibelii fitzingeri* Mertens, 1952 (Squamata: Scincidae) in Hungary. – *Russian Journal of Herpetology* 11 (2): 99–105.

JOLSVAY Alajos, STEINMANN Henrik és SZILY Ernő (1977): A magyar állatvilág szótára. Natura Kiadó, Budapest, 357 pp.

KASZAB Zoltán (1962): Levélbogarak – Chrysomelidae. – In: *Magyarország Állatvilága (Fauna Hungariae)*, IX. 6. Akadémiai Kiadó, Budapest, 283 pp.

KASZAB Zoltán (1971): Cincérek – Cerambycidae. – In: *Magyarország Állatvilága (Fauna Hungariae)*, IX. 5. Akadémiai Kiadó, Budapest, 416 pp.

KORSÓS Zoltán (1997): Kételtűek és hüllők. – *Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer VIII*. Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest, 44 o.

KOVÁCS Tibor, MUSKOVITS József és HEGYESSY Gábor (2000): Magyarországi cincérek tápnövény- és lelőhelyadatai. – *Folia Historico Naturalia Musei Matrensis* 24: 205-220.

KROLOPP Endre (1981): Csigák, kagylók. *Búvár zsebkönyvek*. Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest, 63 pp.

Magyar Közlöny (2001): 13/2001. (V. 9.) KÖM r. A védett és fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről, pp. 3446-3512.

MEDVEGY Mihály (1987): A Bakony cincérei. – *A Bakony természettudományi kutatásainak eredményei* 19: 5-106.

MERKL Ottó és KOVÁCS Tibor (1997): Bogarak. – *Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer VI*. Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest, 44 pp.

MERKL Ottó (2003): Bogarak. Futrinkák, cincérek, katicabogarak és más bogárcsaládok a Kárpát-medencében. ÉlőVilág Könyvtár. Kossuth Kiadó, Budapest, 112 pp.

MERKL Ottó és VIG Károly (2009): Bogarak a Pannon Régióban. Vas Megyei Múzeumok Igazgatósága, B. K. L. Kiadó és a Magyar Természettudományi Múzeum, Szombathely, 496 pp.

MUSKOVITS József és HEGYESSY Gábor: Magyarország díszbogarai (Coleoptera: Buprestidae). (Jewel beetles of Hungary (Coleoptera: Buprestidae).) Grafon Kiadó, Nagykovácsi, 2002, 404 pp.

NAGY Barnabás (1991): A természeti környezet és az egyenesszárnýú rovarok (Orthoptera) viszonya Budapest körzetében. – *Természetvédelmi Közlemények*, 1 (1): 69-79.

PAPP József (1977): A Budai Sashegy élővilága. – *Biológiai tanulmányok* 5. Akadémiai Kiadó, Budapest, 99 pp.

PEARSON, BRUCE és BURTON, JOHN. A. (1986): Emlősállatok. (Fordította: Demeter András.) – *Fürkész könyvek*. Gondolat Kiadó, Budapest, 240 pp.

PÉCSI Márton (1958) (szerk.): Budapest természeti képe. Akadémiai Kiadó, Budapest, 744 pp.

PÉNZES Antal (1942): Budapest élővilága. Királyi Magyar Természettudományi Társulat, Budapest, 236 pp.

PINTÉR László és SUARA Róbert (2004): Magyarországi puhatestűek katalógusa hazai malakológusok gyűjtései alapján. – In: Fehér Zoltán és Gubányi András (szerk.): *A magyarországi puhatestűek elterjedése II.* Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest, 547 pp.

PUKY Miklós, SCHÁD Péter és SZÖVÉNYI Gergely (2005): *Magyarország herpetológiai atlasza. Herpetological atlas of Hungary.* Varangy Akciócsoport Egyesület, Budapest, 207 pp.

RAKONCZAY Zoltán (1990) (szerk.): Vörös Könyv. A Magyarországon kipusztult és veszélyeztetett növény- és állatfajok. Akadémiai Kiadó, Budapest, 360 pp.

RONKAY Gábor és RONKAY László (2006): A magyarországi csuklyás-, szegfű- és földibaglyok atlasza. – *Natura Somogyiensis* 8: 1–416.

RONKAY László (1997): Lepkék. – *Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer VII.* – Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest, 71 pp.

SZÉL Győző (2005): A Törökugrató zoológiai állapotfelmérése. Jelentés Budaörs Város Önkormányzatának megrendelésére. Kézirat, 35 pp.

SZINETÁR Csaba (2006): Pókok. Keresztespókok, farkaspókok, ugrópókok és rokonaik a Kárpát-medencében. ÉlőVilág Könyvtár, Kossuth Kiadó, Budapest, 112 pp.

TAMA Flóra (2004): A Budaörsi Kopárok. Diplomadolgozat. Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem, Kertészettudományi Kar, Növényteni Tanszék, Budapest, 64 pp.

TARDY János (1996) (szerk.): Magyarországi települések védett természeti értékei. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 663 pp.

VOJNITS András, UHERKOVITS Ákos, RONKAY László és PEREGOVITS László (1991): Medvelepkék, szenderek és szövőlepkék - Arctiidae, Sphingidae et Bombyces. – In: Magyarország Állatvilága XVI/14. - *Fauna Hungariae XVI/14.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 244 pp.

Függelék

Védett és fokozottan védett állatok a Törökugrató területéről

Védett fajok

Magyar név	Latin név	Természet- védelmi érték (Ft)	Magyar Vörös Könyv besorolása	Nemzetközi jelentőség: Élőhelyvédelmi, ill. Madárvédelmi Irányelv mellékletei
Éti csiga	<i>Helix pomatia</i>	2000		V. melléklet
Bikapók	<i>Eresus niger</i>	2000		
Szongáriai cselőpók	<i>Lycosa singoriensis</i>	2000		
Imádkozó sáska	<i>Mantis religiosa</i>	2000		
Fűrészlábú szöcske	<i>Saga pedo</i>	50.000	aktuálisan veszélyeztetett	IV. melléklet
Nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	2000	aktuálisan veszélyeztetett	II. melléklet
Árgusszemű cincér	<i>Musaria argus</i>	2000		
Hengeres szalmacincér	<i>Theophrasta subcylindricollis</i>	2000		
Magyar bogáncscincér	<i>Agapanthiola leucaspis</i>	2000		
Nagy hőscincér	<i>Cerambyx cerdo</i>	10.000	aktuálisan veszélyeztetett	II. és IV. melléklet
Szalmacincér	<i>Calamobius filum</i>	2000		
Dárdahere- zsákhordóbogár	<i>Antipa macropus</i>	2000		
Törpebusalepke	<i>Spialia orbifer</i>	10.000		
Farkasalmalepke	<i>Zerynthia polyxena</i>	10.000	potenciálisan veszélyeztetett	IV. melléklet
Fecskefarkú lepke	<i>Papilio machaon</i>	2000		
Kardoslepke	<i>Iphiclidia podalirius</i>	10.000		
Kis apollólepke	<i>Parnassius mnemosyne</i>	10.000	potenciálisan veszélyeztetett	IV. melléklet
Dolomit-kéneslepke	<i>Colias chrysotheme</i>	10.000	aktuálisan veszélyeztetett	
Tölgyfa-csücsköslepke	<i>Satyrus ilicis</i>	2000		
Atalanta-lepke	<i>Vanessa atalanta</i>	2000		
C-betűs lepke	<i>Polygonia c-album</i>	2000		
Gyászlepke	<i>Nymphalis antiopa</i>	50.000		
Kis róka-lepke	<i>Aglais urticae</i>	10.000		
Nagy fehérsávoslepke	<i>Neptis rivularis</i>	2000	potenciálisan veszélyeztetett	
Nagy róka-lepke	<i>Nymphalis polychloros</i>	10.000		
Nappali pávaszem	<i>Inachis io</i>	2000		
Tarka szemeslepke	<i>Chazara briseis</i>	10.000		
Csücskös sziklaaraszoló	<i>Odontognophos dumetatus</i>	2000		
Hangyabogáncs- törpearaszoló	<i>Eupithecia graphata</i>	2000	aktuálisan veszélyeztetett	
Sziklaüröm-araszoló	<i>Dyscia conspersaria</i>	2000		
Dongószender	<i>Hemaris tityus</i>	2000	potenciálisan veszélyeztetett	
Halálfejes lepke	<i>Acherontia atropos</i>	10.000		
Tölgyfaszender	<i>Marumba quercus</i>	10.000	potenciálisan veszélyeztetett	

Sárga gyapjasszövő	<i>Eriogaster catax</i>	50.000	közvetlenül veszélyeztetett	II. és IV. melléklet
Tavaszi gyapjasszövő	<i>Eriogaster lanestris</i>	10.000		
Pitypangszövő	<i>Lemonia taraxaci</i>	10.000		
Sávos pohók	<i>Lemonia dumi</i>	10.000		
Szilfa-púposszövő	<i>Dicranura ulmi</i>	2000		
Csíkos medvelepke	<i>Euplagia quadripunctaria</i>	2000		II. melléklet
Csonkaszárnýú medvelepke	<i>Ocnogyna parasita</i>	2000		
Harangvirág-csuklyásbagoly	<i>Cucullia campanulae</i>	10.000	aktuálisan veszélyeztetett	
Kökörcsinvirág-földibagoly	<i>Chersotis fimbriola</i>	50.000	aktuálisan veszélyeztetett	
Platinabagoly	<i>Apamea platinea</i>	10.000	közvetlenül veszélyeztetett	
Tárkonyűröm-csuklyásbagoly	<i>Cucullia dracunculi</i>	10.000	aktuálisan veszélyeztetett	
Vasvirág-csuklyásbagoly	<i>Cucullia xeranthemi</i>	10.000	potenciálisan veszélyeztetett	
Fali gyík	<i>Podarcis muralis</i>	10.000		
Fürge gyík	<i>Lacerta agilis</i>	10.000		
Zöld gyík	<i>Lacerta viridis</i>	10.000		
Barátposzáta	<i>Sylvia atricapilla</i>	10.000		
Búbosbanka	<i>Upupa epops</i>	50.000		
Cigánycsuk	<i>Saxicola torquata</i>	10.000		
Citromsármány	<i>Emberiza citrinella</i>	10.000		
Csuszka	<i>Sitta europaea</i>	10.000		
Egerészölyv	<i>Buteo buteo</i>	10.000		
Erdei pacsirta	<i>Lullula arborea</i>	50.000		I. melléklet
Erdei pinty	<i>Fringilla coelebs</i>	10.000		
Fekete rigó	<i>Turdus merula</i>	10.000		
Fenyőpinty	<i>Fringilla montifringilla</i>	10.000		
Fenyves cinege	<i>Parus ater</i>	10.000		
Hantmadár	<i>Oenanthe oenanthe</i>	10.000		
Házi rozsdafarkú	<i>Phoenicurus ochruros</i>	10.000		
Karvaly	<i>Accipiter nisus</i>	50.000		
Kék cinege	<i>Parus caerulea</i>	10.000		
Meggyvágó	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	10.000		
Mezei veréb	<i>Passer montanus</i>	10.000		
Nagy fakopáncs	<i>Dendrocopos major</i>	10.000		
Ózlapó	<i>Aegithalos caudatus</i>	10.000		
Sárgarigó	<i>Oriolus oriolus</i>	10.000		
Sárgafejű királyka	<i>Regulus regulus</i>	10.000		
Sarlósfejske	<i>Apus apus</i>	10.000		
Szécinege	<i>Parus major</i>	10.000		
Tengelic	<i>Carduelis carduelis</i>	10.000		
Tövisszúró gébics	<i>Lanius collurio</i>	10.000		I. melléklet
Vadgerle	<i>Streptopelia turtur</i>	10.000		
Vörös vércse	<i>Falco tinnunculus</i>	10.000		
Zöldike	<i>Chloris chloris</i>	10.000		
Keleti sün	<i>Erinaceus concolor</i>	10.000		
Közönséges vakond	<i>Talpa europaea</i>	2000		
Mezei cikány	<i>Crocidura leucodon</i>	2000		
Keleti cikány	<i>Crocidura suaveolens</i>	2000		
Közönséges mókus	<i>Sciurus vulgaris</i>	10.000		

Fokozottan védett fajok

Magyar név	Latin név	Természet- védelmi érték (Ft)	Magyar Vörös Könyv besorolása	Nemzetközi jelentőség: Élőhelyvédelmi, ill. Madárvédelmi Irányelv mellékletei
Magyar tarsza	<i>Isophya costata</i>	100.000	aktuálisan veszélyeztetett	II. és IV. melléklet
Budai szakállasmoly	<i>Glyphipterix loricatella</i>	100.000	közvetlenül veszélyeztetett	II. és IV. melléklet
Pannon gyík	<i>Ablepharus kitaibelii</i>	100.000	közvetlenül veszélyeztetett	IV. melléklet
Haragos sikló	<i>Coluber caspius</i>	500.000	közvetlenül veszélyeztetett	IV. melléklet
Nagy fülemüle	<i>Luscinia luscinia</i>	100.000	aktuálisan veszélyeztetett	

A Törökugrató területéről kimutatott állatfajok felsorolása

(Megjegyzés: a védett és fokozottan védett fajok vastag betűvel vannak szedve)

CSIGÁK (GASTROPODA)

Átlátszó csiga (*Oxychilus glaber*)
 Bordás csiga (*Vallonia costata*)
 Dombi csiga (*Aegopinella minor*)
 Erdei orsócsiga (*Balea biplicata*)
Éti csiga (*Helix pomatia*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft
 Kascsga (*Euconulus fulvus*)
 Kórócsiga (*Helicella obvia*)
 Pannon csiga (*Cepaea vindobonensis*)
 Síma csiga (*Vallonia pulchella*)
 Sokfogú csiga (*Granaria frumentum*)
 Tonnacsiga (*Chondrula tridens*)
 Üveges csiga (*Vitrina pellucida*)
 Zebracsiga (*Zebrina detrita*)

PÓKOK (ARANEAE)

Bikapók (Eresidae)
Bikapók (*Eresus niger*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft
Szongáriai cselópók (*Lycosa singoriensis*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft

ROVAROK (INSECTA)

FOGÓLÁBÚAK (MANTODEA)

Imádkozó sáska (*Mantis religiosa*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft

EGYENESSZÁRNYÚAK (ORTHOPTERA)

Fűrészlabú szöcske (*Saga pedo*) – Védett, eszmei értéke 50.000 Ft
 Jajgató rétisáska (*Stenobothrus lineatus*)
 Kékszárnyú sáska (*Oedipoda coerulescens*)
 Közönséges virágszöcske (*Leptophyes albobitata*)
Magyar tarsza (*Isophya costata*) – Fokozottan védett, eszmei értéke 100.000 Ft
 Mezei tücsök (*Gryllus campestris*)
 Német szöcske (*Rhacocleis germanica*)
 Olaszszáska (*Calliptamus italicus*)
 Rövidszárnyú rétisáska (*Euchortippus declivus*)
 Szürke rétiszöcske (*Platycleis grisea*)
 Zöld lomboszöcske (*Tettigonia viridissima*)
 Zöld repülőszöcske (*Phaneroptera falcata*)

BOGARAK (COLEOPTERA)

- Futóbogarak (Carabidae)
- Azúrkék bársonyfutó (*Ophonus azureus*)
  - Csillogó közfutó (*Amara lucida*)
  - Feketelábú fémfutó (*Harpalus distinguendus*)
  - Kis fémfutó (*Harpalus picipennis*)
  - Közönséges parányfutó (*Microlestes minutulus*)
  - Lomha fémfutó (*Harpalus tardus*)
  - Mór parányfutó (*Microlestes maurus*)
  - Parlagi tarfutó (*Calathus cinctus*)
  - Pontsoros fémfutó (*Harpalus rubripes*)
  - Sokpontos tarfutó (*Calathus fuscipes*)
  - Törpe fémfutó (*Harpalus pumilus*)
  - Vörhenyes parányfutó (*Microlestes fissuralis*)
  - Zömök fémfutó (*Harpalus roubali*)
- Sutabogarak (Histeridae)
- Közönséges sutabogár (*Hister quadrimaculatus*)
- Szarvasbogarak (Lucanidae)
- Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)** Védett, eszmei értéke 2000 Ft
- Ganéjtűbogarak (Scarabaeidae)
- Aranyos rózsabogár (*Cetonia aurata*)
  - Bundásbogár (*Epicometis hirta*)
  - Rezes virágbogár (*Potosia cuprea*)
  - Sokpettyes virágbogár (*Oxythyrea funesta*)
  - Suta virágbogár (*Valgus hemipterus*)
- Díszbogarak (Buprestidae)
- Cseresznye-virágdíszbogár (*Anthaxia candens*)
  - Földiszeder-díszbogár (*Coraebus rubi*)
  - Katáng-virágdíszbogár (*Anthaxia cichorii*)
  - Közönséges virágdíszbogár (*Anthaxia fulgurans*)
  - Nagyfejű hengerdíszbogár (*Cylindromorhus filum*)
  - Olümposzi virágdíszbogár (*Anthaxia olympica*)
  - Orbánecfü-karcsúdíszbogár (*Agrilus hyperici*)
  - Pimpó-díszbogár (*Coraebus elatus*)
  - Podóliai virágdíszbogár (*Anthaxia podolica*)
  - Ragyogó virágdíszbogár (*Anthaxia nitidula*)
  - Redős hengerdíszbogár (*Paracylindromorphus subuliformis*)
  - Sárgafoltos díszbogár (*Ptosima flavoguttata*)
  - Tisztessfü-vájárdíszbogár (*Trachys problematicus*)
  - Varfü-vájárdíszbogár (*Trachys troglodytes*)
- Katicabogarak (Coccinellidae)
- Bogáncskatica (*Semiadalia undecimnotata*)
  - Huszonkétpettyes katica (*Psyllobora vigintiduopunctata*)
  - Tizenhárompettyes katica (*Adonia variegata*)
- Gyászbogarak (Tenebrionidae)
- Fekete kénbogár (*Ctenopius sulphuripes*)
  - Kis poszogóbogár (*Pedinus fallax*)
  - Közönséges kénbogár (*Ctenopius sulphureus*)
  - Közönséges pejbogár (*Omophus proteus*)

Pohos gyászbogár (*Gnaptor spinimanus*)
 Rövidszárnyú gyászbogár (*Cylindronotus dermestoides*)

Sáros hátú bogár (*Opatrum sabulosum*)

Vastagcsápú alkonybogár (*Isomira antennata*)

Hólyaghúzó bogarak (Meloidae)

Déli élősdibogár (*Zonitis nana*)

Cincérek (Cerambycidae)

Árguszemű cincér (*Musaria argus*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft

Barna gyalogcincér (*Dorcadion fulvum*)

Barnás virágcincér (*Pseudovadonia livida*)

Benge-darázscincér (*Clytus rhamni*)

Bozontos cserjecincér (*Cortodera villosa*)

Díszes darázscincér (*Chlorophorus varius*)

Fehérgyűrűs bogáncscincér (*Agapanthia villosoviridescens*)

Fekete gyalogcincér (*Dorcadion aethiops*)

Fekete karcsúcincér (*Stenurella nigra*)

Feketevállú darázscincér (*Chlorophorus sartor*)

Feketevégű karcsúcincér (*Stenurella melanura*)

Fémzöld fűcincér (*Phytoecia coerulea*)

Hengeres szalmacincér (*Theophilea subcylindricollis*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft

Kék bogáncscincér (*Agapanthia violacea*)

Keskenyfedős cincér (*Stenopterus rufus*)

Kétöves karcsúcincér (*Stenurella bifasciata*)

Kétpettyes virágcincér (*Pseudovadonia unipunctata*)

Kétsávós gyalogcincér (*Dorcadion pedestre*)

Kétszínű virágcincér (*Anastrangalia sanguinolenta*)

Kígyósziszincér (*Opsilia coerulescens*)

Kis hőscincér (*Cerambyx scopolii*)

Küklopsz cincér (*Phytoecia virgula*)

Lucernacincér (*Echinocerus floralis*)

Magyar bogáncscincér (*Agapanthiola leucaspis*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft

Medvelapucincér (*Phytoecia cylindrica*)

Murokcincér (*Phytoecia ictérica*)

Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft

Parányi fűcincér (*Phytoecia pustulata*)

Pirosfejű kutyatejcincér (*Oberea erythrocephala*)

Rajzos darázscincér (*Chlorophorus figuratus*)

Sárgacsápú keskenyfedőscincér (*Stenopterus flavicornis*)

Sárgagyűrűs bogáncscincér (*Agapanthia dahlī*)

Sávós bogáncscincér (*Agapanthia pannonica*)

Szalmacincér (*Calamobius filum*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft

Vörhenyes virágcincér (*Brachyleptura fulva*)

Vörösnnyakú virágcincér (*Dinoptera collaris*)

Levélbogarak (Chrysomelidae)

Baltacímzsizsik (*Bruchidius olivaceus*)

Dárdahere-zsákhordóbogár (*Antipa macropus*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft

Gyalogakác-zsizsik (*Acanthoscelides palidipennis*)

Iringózsizsik (*Bruchidius cinerascens*)

Kis bükkönyzsizsik (*Bruchus luteicornis*)

Koronafürtzsizsik (*Bruchidius pusillus*)

Lóherezsizsik (*Bruchidius varius*)
 Nagy fészkesbogár (*Cryptocephalus sericeus*)
 Négypettyes zömökbogár (*Cryptocephalus bipunctatus*)
 Nyugati zsizsik (*Bruchus occidentalis*)
 Pajzsos labodabogár (*Cassida nebulosa*)
 Repcebolha (*Psylliodes chrysocephala*)
 Sárgalábú zömökbogár (*Cryptocephalus flavipes*)
 Selymes magfűró (*Spermophagus sericeus*)
 Sövényiszulák-magfűró (*Spermophagus calystegiae*)
 Szil-olajbogár (*Xanthogaleruca lineola*)
 Szíves zömökbogár (*Cryptocephalus cordiger*)
 Szőrös zömökbogár (*Cryptocephalus schaefferi*)
 Szőrösnyakú zsákbogár (*Lachnaia sexpunctata*)
 Tizennégypettyes zömökbogár (*Cryptocephalus quatuordecimmaculatus*)
 Zánótszizsik (*Bruchidius cisti*)
 Ormányosbogarak (Curculionidae)
 Aranyoszöld cickányormányos (*Pseudoprotapion ergenense*)
 Bogáncsfűró dudvabarkó (*Lixus cardui*)
 Borsó-csipkézőbogár (*Sitona macularius*)
 Cickafarkormányos (*Eusomus ovulum*)
 Egykarmú arankaormányos (*Smicronyx pygmaeus*)
 Ermisch-bolhaormányos (*Pseudorchestes ermischii*)
 Felemáskarmú arankaormányos (*Smicronyx nebulosus*)
 Fiatal arankaormányos (*Smicronyx jungermanniae*)
 Iszalagszű (*Xylocleptes bispinus*)
 Kakukk veronika-ormányos (*Gymnetron melanarium*)
 Karcsú bogáncsfűró-dudvabarkó (*Lixus filiformis*)
 Kécsillag-ormányos (*Cleopomiarus micros*)
 Kerep-cickányormányos (*Ischnopterapion loti*)
 Keskeny rejtettormányú bogár (*Ceutorhynchus levantinus*)
 Kis kendermagbogár (*Peritelus leucogrammus*)
 Kőkényeszelény (*Rhynchites aequatus*)
 Közönséges gömbörcormányos (*Omius rotundatus*)
 Közönséges levélormányos (*Phyllobius oblongus*)
 Közönséges útifűormányos (*Mecinus pascuorum*)
 Kúposorrú púderbogár (*Larinus turbinatus*)
 Lucerna csipkézőbogár (*Sitona humeralis*)
 Lucernamag-ormányos (*Tychius flavus*)
 Lucernaormányos (*Hypera postica*)
 Magalakú gömbörcormányos (*Omius seminulum*)
 Magtoklakó ormányos (*Rhinusa tetrum*)
 Mályvafűró dudvabarkó (*Lixus angustatus*)
 Mályvamag-cickányormányos (*Rhopalapion longirostre*)
 Napvirág-cickányormányos (*Helianthemapion aciculare*)
 Pufókfejű levélormányos (*Phyllobius vespertinus*)
 Rekettormányos (*Pachytychius sparsutus*)
 Rezedabáris (*Aulacobaris picicornis*)
 Ritka púderbogár (*Larinus canescens*)
 Sápadt levélormányos (*Phyllobius pallidus*)
 Sávcsipkézőbogár (*Sitona lineatus*)

Sávosnyakú púderbogár (*Larinus jaceae*)
 Schneideri-ormányos (*Tychius schneideri*)
 Somkóró-ormányos (*Tychius meliloti*)
 Szemölcsös arankaormányos (*Smicronyx reichii*)
 Szőlő-levélsodró (*Byctiscus betulae*)
 Szőrös harangvirág-ormányos (*Cleopomiarus graminis*)
 Tarka tölgymormányos (*Oedecnemidius pictus*)
 Tarsókaormányos (*Ceutorhynchus carinatus*)
 Tömpeorrú barkó (*Rhynocyllus conicus*)
 Vadrepceormányos (*Ceutorhynchus pallipes*)
 Változékony levélormányos (*Phyllobius betulinus*)

LEPKÉK (LEPIDOPTERA)

Szakállasmolyok (Glyphipterigidae)

Budai szakállasmoly (*Glyphipterix loricatella*) – Fokozottan védett, eszmei értéke 100.000 Ft

Nappali lepkék (Rhopalocera)

Busalepkék (Hesperiidae)

Barna busalepke (*Thymelicus sylvestris*)

Cigánylepke (*Erynnis tages*)

Csíkos busalepke (*Thymelicus actaeon*)

Erdei busalepke (*Ochlodes venatus*)

Kis busalepke (*Pyrgus malvae*)

Kockás busalepke (*Carterocephalus palaemon*)

Mályva-busalepke (*Carcharodus alceae*)

Nagy busalepke (*Pyrgus fritillarius*)

Törpebusalepke (*Spialia orbifer*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft

Vesszős busalepke (*Hesperia comma*)

Vonalas busalepke (*Thymelicus lineolus*)

Pillangók (Papilionidae)

Farkasalmalepke (*Zerynthia polyxena*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft

Fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft

Kardoslepke (*Iphiclide podalirius*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft

Kis apolló-lepke (*Parnassius mnemosyne*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft

Fehérlepkék (Pieridae)

Citromlepke (*Gonepteryx rhamni*)

Déli kéneslepke (*Colias australis*)

Dolomit-kéneslepke (*Colias chrysotheme*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft

Hajnalpír-lepke (*Anthocaris cardamines*)

Káposztalepke (*Pieris brassicae*)

Kénes lepke (*Colias hyale*)

Mustárlepke (*Leptidea sinapis*)

Répalepke (*Pieris rapae*)

Repcelepke (*Pieris napi*)

Rezedalepke (*Pontia daplidice*)

Sáfránylepke (*Colias croceus*)

Boglárkalepkék (Lycaenidae)

Akáclepke (*Nordmannia acaciae*)

Aprószemes boglárka (*Cyaniris semiargus*)
 Barna tűzlepke (*Loweia tityrus*)
 Bengéboglárka (*Celastrina argiolus*)
 Csillógó boglárka (*Lycæides argyrognomon*)
 Égszínű boglárka (*Polyommatus bellargus*)
 Ékes boglárka (*Everes argiades*)
 Ezüstkékboglárka (*Polyommatus coridon*)
 Ezüstös boglárka (*Plebejus argus*)
 Fénylő boglárka (*Polyommatus dorylas*)
 Kis tűzlepke (*Lycaena thersamon*)
 Kisszemes boglárka (*Philotes schiffermuelleri*)
 Kökénylepke (*Strymonidia spini*)
 Közönséges boglárka (*Polyommatus icarus*)
 Közönséges tűzlepke (*Lycaena phlaeas*)
 Közönséges tűzlepke (*Lycaena phlaeas*)
 Nagyszemes boglárka (*Glaucopsyche alexis*)
 Nyírfalepke (*Thecla betulae*)
 Szerecsen boglárka (*Aricia agestis*)
Tölgyfa-csücskösllepke (*Satyrrium ilicis*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft
 Tölgyfalepke (*Quercusia quercus*)
 Törpe boglárka (*Cupido minimus*)
 Zöldfonákú lepke (*Callophrys rubi*)
 Tarkalepkék (Nymphalidae)
Atalanta-lepke (*Vanessa atalanta*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft
 Bogáncsllepke (*Cynthia cardui*)
C-betűs lepke (*Polygonia c-album*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft
Gyászlepke (*Nymphalis antiopa*) – Védett, eszmei értéke 50.000 Ft
 Kerekfoltú gyöngyházlepke (*Mesoacidalia aglaja*)
 Kis gyöngyházlepke (*Clossiana dia*)
Kis rókalepke (*Aglais urticae*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft
 Kis-tarkalepke (*Mellitaea trivia*)
 Közönséges gyöngyházlepke (*Issoria lathonia*)
 Közönséges tarkalepke (*Mellicta athalia*)
Nagy fehérsávoslepke (*Neptis rivularis*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft
 Nagy gyöngyházlepke (*Argynnis paphia*)
Nagy rókalepke (*Nymphalis polychloros*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft
Nappali pávaszem (*Inachis io*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft
 Pókhálós lepke (*Araschnia levana*)
 Réti tarkalepke (*Mellitaea cinxia*)
 Rozsdaszínű gyöngyházlepke (*Brenthis hecate*)
 Szemeslepkék (Satyridae)
 Barna szemeslepke (*Hipparchia semele*)
 Erdei ökörszemlepke (*Hyponphele lycaon*)
 Erdei szemeslepke (*Pararge aegeria*)
 Fehérőves szemeslepke (*Brintesia circe*)
 Fehérővű szénalepke (*Coenonympha arcania*)
 Kis szénalepke (*Coenonympha pamphilus*)
 Közönséges ökörszemlepke (*Aphantopus hyperanthus*)
 Közönséges szemeslepke (*Arethusana arethusana*)
 Közönséges szénalepke (*Coenonympha glycerion*)

Nagy ökörszemlepké (*Maniola jurtina*)

Nagyfoltú szemeslepké (*Lasiommata maera*)

Sakktábla lepké (*Melanargia galathea*)

Szürkeöves szemeslepké (*Hipparchia fagi*)

Tarka szemeslepké (*Chazara briseis*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft

Vörös szemeslepké (*Lasiommata megera*)

Araszolók (Geometridae)

Aggófű-törpearaszoló (*Eupithecia virgaureata*)

Almavirág araszoló (*Chlorocystis rectangulata*)

Aranyos sávossaraszoló (*Idaea aureolaria*)

Aranyos téliaraszoló (*Agriopis aurantiaria*)

Árvacsalán araszoló (*Perizoma alchemillata*)

Avararaszoló (*Ectropis bistortata*)

Barna iszalagaraszoló (*Horisme corticata*)

Barna levélaraszoló (*Ligdia adustata*)

Barnasávossaraszoló (*Idaea degeneraria*)

Barnasávoss pettyesaraszoló (*Biston stratarius*)

Bíborsávossaraszoló (*Lythria purpuraria*)

Borzas tavaszi-araszoló (*Apocheima hispidarium*)

Búzavirág-törpearaszoló (*Eupithecia centaureata*)

Cickafark-törpearaszoló (*Eupithecia millefoliata*)

Citromsárga araszoló (*Opisthograptis luteolata*)

Csipkerózsa-araszoló (*Anticlea badiata*)

Csipkészlélű zöldaraszoló (*Thalera fimbrialis*)

Csormolyavirág-törpearaszoló (*Eupithecia plumbeolata*)

Csücskös sziklaaraszoló (*Odontognophos dumetatus*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft

Díszes sávossaraszoló (*Scopula ornata*)

Egyszínű sávossaraszoló (*Idaea deversaria*)

Ékköves faaraszoló (*Peribatodes rhomboidarius*)

Ezüstfehér araszoló (*Lithostege farinata*)

Fecskefarkú araszoló (*Ourapteryx sambucaria*)

Fehérpettyes törpearaszoló (*Eupithecia tripunctaria*)

Fehérszárnyű sávossaraszoló (*Idaea seriata*)

Feketepettyes araszoló (*Scopula nigropunctata*)

Fenyőaraszoló (*Bupalus piniarius*)

Fésűs barnaaraszoló (*Selidosema brunnearium*)

Foltosszlélűaraszoló (*Therapis flavicaria*)

Földitömjén-törpearaszoló (*Eupithecia pimpinellata*)

Gyakori apróaraszoló (*Idaea dimidiata*)

Gyászos tarkaaraszoló (*Epirrhoe tristata*)

Gyöngyaraszoló (*Idaea moniliata*)

Gyöngyházfényű zöldaraszoló (*Campaea margaritata*)

Gyűrűs pettyesaraszoló (*Cyclophora annulata*)

Hamvas zöldaraszoló (*Pseudoterpna pruinata*)

Hangyabogáncs-törpearaszoló (*Eupithecia graphata*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft

Harangvirág-törpearaszoló (*Eupithecia denotata*)

Havas sávossaraszoló (*Scopula incanata*)

Holdas araszoló (*Selenia lunularia*)

Holdas faaraszoló (*Ascotis selenarius*)

Hosszúszárnyű fagylalaraszoló (*Trichopteryx polycommata*)

Hullámos tarkaaraszoló (*Melanthia procellata*)
 Hullámvonalas araszoló (*Cataclysmis rigata*)
 Ibolyaszürke tarkaaraszoló (*Chesias rufata*)
 Juharvirág-törpearaszoló (*Eupithecia inturbata*)
 Kakukkfű-araszoló (*Scopula decorata*)
 Kecskerágó-araszoló (*Artiora evonymaria*)
 Kerekszárnyú törpearaszoló (*Eupithecia subnotata*)
 Kerti tarkaaraszoló (*Xanthorrhoe ferrugata*)
 Kétfoltos holdasaraszoló (*Selenia dentaria*)
 Kétpontos tavasziaszoló (*Lomographa bimaculata*)
 Kétvonalas sávósaraszoló (*Camptogramma bilineata*)
 Kis sárga-sávósaraszoló (*Idaea ochrata*)
 Kis téliaraszoló (*Operophtera brumata*)
 Körfoltos faaraszoló (*Cleora cinctaria*)
 Köszméte araszoló (*Abraxas grossulariata*)
 Közönséges tarkaaraszoló (*Xanthorrhoe fluctuata*)
 Közönséges tavasziaszoló (*Lycia hirtaria*)
 Közönséges törpearaszoló (*Eupithecia vulgata*)
 Kutyabenge-araszoló (*Triphosa dubitata*)
 Kutyatej-araszoló (*Minoa murinata*)
 Levélsodró-araszoló (*Philereme vetulata*)
 Lucfenyő-tarkaaraszoló (*Thera variata*)
 Mécsvirág-törpearaszoló (*Eupithecia venosata*)
 Mezeitűrő-törpearaszoló (*Eupithecia innotata*)
 Nagy sávósaraszoló (*Idaea aversata*)
 Nagy sziklaaraszoló (*Gnophos furvatus*)
 Nagy tarkaaraszoló (*Pelurga comitata*)
 Nagy téliaraszoló (*Erannis defoliaria*)
 Narancsszínű csücskösaraszoló (*Epione repandaria*)
 Őszi levélaraszoló (*Ennomos autumnarius*)
 Őzbarna araszoló (*Rheumaptera cervinalis*)
 Párducfoltos araszoló (*Pseudopanthera macularia*)
 Pettyes sávósaraszoló (*Scopula marginipunctata*)
 Piros tarkaaraszoló (*Catarhoe rubidata*)
 Pirosszélű araszoló (*Rhodostrophia vibicaria*)
 Réti pirosaraszoló (*Scopula rubiginata*)
 Réti sávósaraszoló (*Scopula immorata*)
 Ribizke-araszoló (*Itame wauaria*)
 Rózsaaraszoló (*Cidaria fulvata*)
 Rozsdás törpearaszoló (*Eupithecia icterata*)
 Sárga galajaraszoló (*Eulithis pyraliata*)
 Sárga kökényaraszoló (*Angerona prunaria*)
 Sárgás téliaraszoló (*Agriopis marginaria*)
 Sárgaszélű apróaraszoló (*Idaea humiliata*)
 Selymes sávósaraszoló (*Idaea sericeata*)
 Soksávós araszoló (*Costaconvexa polygrammata*)
 Sóska-fa-tarkaaraszoló (*Pareulype berberata*)
 Szalmasárga sávósaraszoló (*Idaea dilutaria*)
 Szegélyes nyárfaaraszoló (*Lomaspilis marginata*)
 Szemcsés araszoló (*Plagodis pulveraria*)

- Szemes galajaraszoló (*Cosmorhoe ocellata*)
Szíklaüröm-araszoló (*Dyscia conspersaria*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft
 Szürke csikosaraszoló (*Aplocera plagiata*)
 Szürke ősziaraszoló (*Epirrita dilutata*)
 Szürkepettyes araszoló (*Biston betularius*)
 Szürkeshélű apróaraszoló (*Idaea fuscovenosa*)
 Tarka apróaraszoló (*Idaea rusticata*)
 Tarka iszalagaraszoló (*Horisme vitalbata*)
 Tavaszi kökényaraszoló (*Theria rupicaprararia*)
 Tollascsapú araszoló (*Colotois pennaria*)
 Tölgylevél-törpearaszoló (*Eupithecia dodoneata*)
 Tölgy-tavasziaraszoló (*Agriopsis leucophaearia*)
 Üdezöld araszoló (*Chlorissa viridata*)
 Üröm-törpearaszoló (*Eupithecia absinthiata*)
 Vadgesztenye-araszoló (*Alsophila aescularia*)
 Vándoraraszoló (*Orthonama obstipata*)
 Vesszős sávósaraszoló (*Scopula virgulata*)
 Vonalas fehéraraszoló (*Siona lineata*)
 Vonalas törpearaszoló (*Eupithecia linariata*)
 Vonalkás araszoló (*Scotopteryx coerctaria*)
 Zánótaraszoló (*Aspitates gilvarius*)
 Zöldes tavaszi-araszoló (*Phigalia pilosaria*)
 Sarlósszövők (Drepanidae)
 Tölgyfa sarlósszövő (*Drepana binaria*)
 Törpesszövő (*Cilix glaucatus*)
 Szenderek (Sphingidae)
Dongószender (*Hemaris tityus*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft
 Esti pávaszem (*Smerinthus ocellatus*)
 Fagyalszender (*Sphinx ligustri*)
 Fenyőszender (*Hyloicus pinastri*)
 Folyófüszender (*Agrias convolvuli*)
Halálfejű lepke (*Acherontia atropos*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft
 Hársfaszender (*Mimas tiliae*)
 Kacsafarkú szender (*Macroglossum stellatarum*)
 Kutyatejszender (*Hyles euphorbiae*)
 Nyárfaszender (*Laothoe populi*)
 Piros szender (*Deilephila porcellus*)
Tölgyfaszender (*Marumba quercus*) – Védett, 10.000 Ft
 Szövőlepkék (Lasiocampidae)
 Fenyőpohók (*Dendrolimus pini*)
 Galagonyaszövő (*Trichiura crataegi*)
 Gyűrűs szövő (*Malacosoma neustrium*)
 Kutyatejszövő (*Malacosoma castrensis*)
 Lóhereszövő (*Lasiocampa trifolii*)
 Málaszövő (*Macrothylacia rubi*)
 Nyárfalevél pohók (*Phyllodesma tremulifolia*)
 Nyárfaszövő (*Poecilocampa populi*)
Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*) – Védett, eszmei értéke 50.000 Ft
 Szilvafapohók (*Odonestis pruni*)
Tavaszi gyapjasszövő (*Eriogaster lanestris*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft

- Ósziszövőők (Lemoniidae)
- Pitypangszövő (Lemonia taraxaci)** – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft
- Sávós pohók (Lemonia dumi)** – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft
- Pihésszövőők (Thyatiridae)
- Bélyeges pihésszövő (Tethea or)
- Fehérsávós szövő (Habrosyne pyritoides)
- Őszi pihésszövő (Cymatophorima diluta)
- Pápaszemes pihésszövő (Tethea ocularis)
- Rózsafoltos szövő (Thyatira batis)
- Vörösnnyakú pihésszövő (Asphalia ruficollis)
- Zöldes pihésszövő (Asphalia ridens)
- Púposszövőők (Notodontidae)
- Apró levélszövő (Clostera pigra)
- Barna levélszövő (Clostera anastomosis)
- Bélyeges púposszövő (Drymonia dodonea)
- Csőrös púposszövő (Euchila palpina)
- Füstös púposszövő (Peridea anceps)
- Kis púposszövő (Furcula bifida)
- Kormos púposszövő (Gluphisia crenata)
- Rövidszárnyú levélszövő (Clostera curtula)
- Sárgafoltos púposszövő (Phalera bucephala)
- Szilfa-púposszövő (Dicranura ulmi)** – Védett, eszmei értéke 2000 Ft
- Tarajos púposszövő (Notodonta tritophus)
- Zegzugos púposszövő (Notodonta ziczac)
- Gyapjaslepkék (Lymantriidae)
- Aranyfarkú szövő (Euproctis chrysorrhoea)
- Gyapjaslepke (Lymantria dispar)
- Hamvas szövő (Elkneria pudibunda)
- Réti gyapjaslepke (Pentopthera morio)
- Rozsdabarna kisszövő (Orgyia antiqua)
- Rőt gyapjaslepke (Ocneria rubea)
- Álcsüngőlepkék (Ctenuchidae)
- Fehérpettyes álcsüngőlepke (Syntomis phegea)
- Üvegpettyes álcsüngőlepke (Dysauxes ancilla)
- Zuzmószövőők (Lithosiidae)
- Fakó zuzmószövő (Eilema lurideola)
- Közönséges zuzmószövő (Eilema complana)
- Narancsszínű zuzmószövő (Eilema lutarella)
- Négyfoltos zuzmószövő (Lithosia quadra)
- Piros medvelepke (Mitochrista miniata)
- Sárga algaszövő (Setina roscida)
- Medvelepkék (Arctiidae)
- Barna medvelepke (Hyphoraria aulica)
- Cigány-medvelepke (Phragmatobia caesarea)
- Csíkos medvelepke (Euplagia quadripunctaria)** – Védett, eszmei értéke 2000 Ft
- Csonkaszárnnyú medvelepke (Ocnogyna parasita)** – Védett, eszmei értéke 2000 Ft
- Fehér medvelepke (Hyphantria cunea)
- Fekete medvelepke (Arctia villica)
- Felemás medvelepke (Diaphora mendica)
- Foltos medvelepke (Chelis maculosa)
- Füstös medvelepke (Phragmatobia fuliginosa)

Hószínű medvelepke (*Spilosoma urticae*)
 Jakab-lepke (*Tyria jacobaeae*)
 Közönséges medvelepke (*Arctia caja*)
 Pusztai medvelepke (*Watsonarctia deserta*)
 Sárgás medvelepke (*Spilosoma luteum*)
 Tejszínű medvelepke (*Spilosoma lubricipedium*)
 Vörösszélű medvelepke (*Diacrisia sannio*)

Pamacsossszövők (Nolidae)

Barna pamacsossszövő (*Nola cucullatella*)
 Barnacsíkos pamacsossszövő (*Nola aerugula*)
 Hamvas pamacsossszövő (*Meganola strigula*)
 Pompás pamacsossszövő (*Nola chlamitulalis*)
 Szürke pamacsossszövő (*Nola cicatricalis*)

Bagolylepkék (Noctuidae)

Áfonya-fübagoly (*Xestia baja*)
 Apró üdvegbagoly (*Oligia strigilis*)
 Aranybagoly (*Diachrysa chrysis*)
 Aranysárga őszibagoly (*Xanthia aurago*)
 Bakszakálbagoly (*Amphipyra tragopoginis*)
 Barna fabagoly (*Lithophane hepatica*)
 Barna őszibagoly (*Agrochola helvola*)
 Barnafoltú fehérbagoly (*Calophasia opalina*)
 Bíborbagoly (*Eublemma purpurina*)
 Bíborsávós díszbagoly (*Atethmia centrigo*)
 Borbolyabagoly (*Mamestra thalassina*)
 Búzabagoly (*Euxoa tritici*)
 Búzavirág őszibagoly (*Agrochola lychnidis*)
 Bükkönybagoly (*Lygephila cracca*)
 C-betűs fübagoly (*Xestia c-nigrum*)
 Citromsárga bagoly (*Xanthia citrigo*)
 Cseppfoltos ezüstbagoly (*Macdunnoughia confusa*)
 Csíkos fübagoly (*Euxoa obelisca*)
 Fagyabagoly (*Craniophora ligustri*)
 Fahéjszínű bagoly (*Amphipyra pyramidea*)
 Fahéres földibagoly (*Euxoa aquilina*)
 Fakósárga bagoly (*Thalpophila matura*)
 Fehéres apróbagoly (*Pseudeustrotia candidula*)
 Fehérfoltos kertibagoly (*Melanchra persicariae*)
 Fehérjegyes kertibagoly (*Heliothobus reticulatus*)
 Fehérpettyes szilénbagoly (*Hadena albimacula*)
 Fehérsávós apróbagoly (*Protodeltote pygarga*)
 Fehérszegélyű fübagoly (*Ochropleura plecta*)
 Fekete nappalibagoly (*Tyta luctuosa*)
 Feketés földibagoly (*Euxoa nigricans*)
 Feketeüröm-csuklyásbagoly (*Cucullia artemisiae*)
 Félholdas bagoly (*Mythimna turca*)
 Felkiáltójeles bagoly (*Agrotis exclamationis*)
 Fenyőbagoly (*Panolis flammea*)
 Foltos fészűsbagoly (*Orthosia gothica*)
 Foltos sárgafübagoly (*Noctua comes*)
 Folyófübagoly (*Aedia funesta*)

Galagonyabagoly (*Allophyes oxyacanthae*)
 Gammalepke (*Autographa gamma*)
 Gozmány-csuklyásbagoly (*Shargacucullia gozmanyi*)
 Gyöngyös földibagoly (*Chersotis margaritacea*)
 Gyújtóványfű-apróbagoly (*Calophasia lunula*)
Harangvirág-csuklyásbagoly (*Cucullia campanulae*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft
 Hármasszárnyú bagoly (*Lamprosticta culta*)
 Háromsávós fűbagoly (*Meristis trigrammica*)
 Háromszöges fűbagoly (*Xestia triangulum*)
 Házi bagoly (*Spaelotis ravidia*)
 Hegyesszárnyú őszibagoly (*Conistra ligula*)
 Hosszúcsápú karcsúbagoly (*Polypogon strigilata*)
 Iglicebagoly (*Pyrrhia umbra*)
 Kakukkszegfű-csuklyásbagoly (*Shargacucullia lychnitis*)
 Kalászragó bagoly (*Apamea sordens*)
 Kankalin tarkabagoly (*Polymixis polymita*)
 Kankalin-fűbagoly (*Epilecta linogrisea*)
 Káposztabagoly (*Mamestra brassicae*)
 Karcsú fészűsbagoly (*Orthosia cerasi*)
 Kis dudvabagoly (*Mesapamea secalis*)
 Kis fészűsbagoly (*Orthosia cruda*)
 Kis sárgaövesbagoly (*Catocala nymphagoga*)
 Kis tölgyfa-övesbagoly (*Catocala promissa*)
 Kőkény-övesbagoly (*Catocala hymeneae*)
Kökörcsinvirág-földibagoly (*Chersotis fimbriola*) – Védett, eszmei értéke 50.000 Ft
 Közönséges csalánbagoly (*Abrostola triplasia*)
 Közönséges csuklyásbagoly (*Cucullia umbratica*)
 Közönséges fabagoly (*Lithophane ornitopus*)
 Közönséges fészűsbagoly (*Tholera decimalis*)
 Közönséges karcsúbagoly (*Hypena rostralis*)
 Közönséges lombbagoly (*Cosmia trapezina*)
 Közönséges nappalibagoly (*Euclidia glyphica*)
 Közönséges övesbagoly (*Catocala elocata*)
 Kutya-tejbagoly (*Acronicta euphorbiae*)
 L-betűs fűbagoly (*Mythimna l-album*)
 Lóherebagoly (*Discestra trifolii*)
 Mácsonyabagoly (*Heliothis virescens*)
 Madársóskabagoly (*Mesogona acetosellae*)
 Márványos bagoly (*Eutelia adalatrix*)
 Mogyoróbagoly (*Colocasia coryli*)
 Nagy csüdfűbagoly (*Lygephila lusoria*)
 Nagy dudvabagoly (*Apamea monoglyphica*)
 Nagy foltosbagoly (*Minucia lunaris*)
 Nagy földibagoly (*Peridroma saucia*)
 Nagy fűbagoly (*Agrotis ipsilon*)
 Nagy sárga fűbagoly (*Noctua pronuba*)
 Nagyfejű bagoly (*Acronicta megacephala*)
 Nyárfa-övesbagoly (*Catocala purpurea*)
 Nyári zöldbagoly (*Trachea atriplicis*)
 Olajbarna szegfűbagoly (*Hadena perplexa*)

Orbancfű-apróbagoly (*Actinotia hyperici*)
 Ormányos karcsúbagoly (*Hypena proboscidalis*)
 Oroszlánszáj-apróbagoly (*Omphalophana antirrhinii*)
 Oroszlánszájbagoly (*Calophasia platyptera*)
 Ökörfarkkóró csuklyásbagoly (*Shargacucullia verbasci*)
 Őszi fűbagoly (*Eugnorisma depuncta*)
 Őszi selymesbagoly (*Platyperigea kadenii*)
 Őszirózsa-csuklyásbagoly (*Cucullia asteris*)
 Őzszürke selymesbagoly (*Hoplodrina blanda*)
 Palaszínű zuzmóbagoly (*Cryphia raptacula*)
 Parajbagoly (*Hecatera dysodea*)
 Pelyheslábú karcsúbagoly (*Polypogon lunalis*)
 Piros övesbagoly (*Catocala nupta*)
 Pirossávós apróbagoly (*Phytometra viridaria*)
Platinabagoly (*Apamea platinea*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft
 Pszi-betűs bagoly (*Acronicta psi*)
 Rekettyebagoly (*Manestra w-latinum*)
 Rombuszos-földibagoly (*Xestia rhomboidea*)
 Rozsdabarna őszibagoly (*Agrochola nitida*)
 Rozsdabarna télibagoly (*Eupsilia transversa*)
 Rozsdás dudvabagoly (*Apamea sublustris*)
 Rozsdaszínű rétibagoly (*Mythimna ferrago*)
 Salátabagoly (*Mamestra oleracea*)
 Sápadt fűbagoly (*Mythimna pallens*)
 Sárga rétibagoly (*Mythimna vitellina*)
 Sárgás dudvabagoly (*Apamea lithoxylea*)
 Sárgás fésűsbagoly (*Orthosia miniosa*)
 Sárgás karcsúbagoly (*Paracolax tristalis*)
 Sárgasávós fűbagoly (*Oligia latruncula*)
 Sárgászöld zuzmóbagoly (*Cryphia algae*)
 Soksugarú apróbagoly (*Actinotia polyodon*)
 Sokszögű földibagoly (*Chersotis multangula*)
 Somkóróbagoly (*Heliothis maritima*)
 Sóskabagoly (*Acronicta rumicis*)
 Sötét fésűsbagoly (*Tholera cespitis*)
 Sötétaljú karcsúbagoly (*Polypogon tentacularia*)
 Székfű-csuklyásbagoly (*Cucullia chamomillae*)
 Szélessávú fűbagoly (*Noctua fimbriata*)
 Szigonyos bagoly (*Acronicta tridens*)
 Szőröslábú karcsúbagoly (*Herminia tarsicrinalis*)
 Szürke karcsúbagoly (*Herminia grisealis*)
 Szürke kertibagoly (*Sideridis albicolon*)
 Szürke őszibagoly (*Ammoconia caecimacula*)
 Szürke selymesbagoly (*Hoplodrina alsines*)
 Szürkés fűbagoly (*Luperina testacea*)
 Szürkésfehér selymesbagoly (*Hoplodrina ambigua*)
 Szürkéspiros selymesbagoly (*Hoplodrina superstes*)
 Tarka fűbagoly (*Noctua janthina*)
 Tarka fűbagoly (*Xestia xanthographa*)
 Tarka kertibagoly (*Mamestra suasa*)

- Tarka őszibagoly (*Agrochola litura*)
 Tarkamintás fűbagoly (*Apamea anceps*)
Tárkonyüröm-csuklyásbagoly (*Cucullia dracunculi*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft
 Tavaszi fésűsbagoly (*Perigrapha i-cinctum*)
 Téli bagolylepke (*Conistra rubiginosa*)
 Térképbagoly (*Oxicesta geographica*)
 Tölgyfa-lombbagoly (*Cosmia pyralina*)
 Változékony fésűsbagoly (*Orthosia incerta*)
 Változékony tölgybagoly (*Dryobotodes eremita*)
 Változó őszibagoly (*Conistra vaccini*)
 Változó sávósbagoly (*Photodes fluxa*)
 Változó szürkebagoly (*Egira conspicillaris*)
 Vándorbagoly (*Heliothis peltigera*)
Vasvirág-csuklyásbagoly (*Cucullia xeranthemi*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft
 Vetési bagolylepke (*Agrotis segetum*)
 Vetési fésűsbagoly (*Euxoa temera*)
 Világosbarna őszibagoly (*Agrochola circellaris*)
 Vonalkás apróbagoly (*Axylia putris*)
 Vonalkás csuklyásbagoly (*Cucullia tanacetii*)
 Vörös csipkésbagoly (*Scoliopteryx libatrix*)
 Vörös őszibagoly (*Conistra rubiginea*)
 Zebrabagoly (*Emmelia trabealis*)
 Zöld fűbagoly (*Calamia tridens*)
 Zöldes csipkésbagoly (*Mesoligia furuncula*)
 Zöldes csipkésbagoly (*Phlogophora meticulosa*)
 Zsírfényű bagoly (*Amphipyra livida*)

HÜLLŐK (REPTILIA)

- Fali gyík (*Podarcis muralis*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft
 Fűge gyík (*Lacerta agilis*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft
Pannon gyík (*Ablepharus kitaibelii*) – Fokozottan védett, eszmei értéke 100.000 Ft
 Zöld gyík (*Lacerta viridis*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft
 Haragos sikló (*Coluber caspius*) – Fokozottan védett, eszmei értéke 500.000 Ft

MADARAK (AVES)

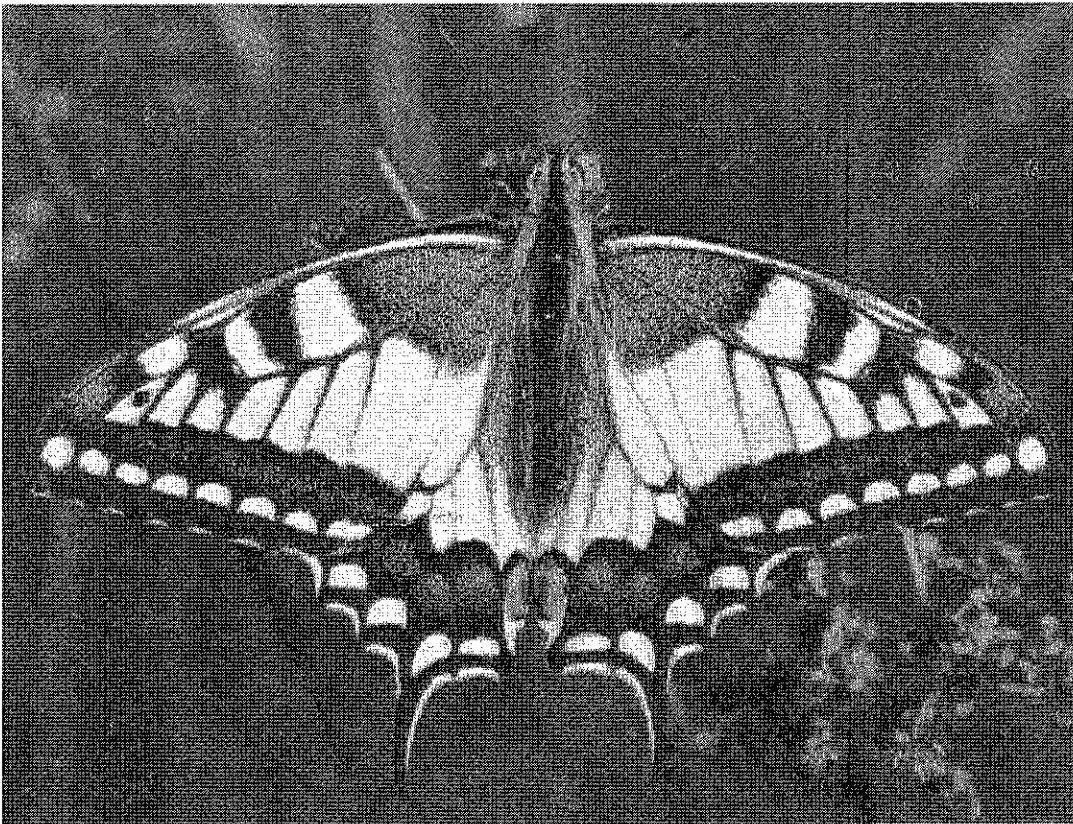
- Balkáni gerle (*Streptopelia decaocto*)
Barátposzáta (*Sylvia atricapilla*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft. Fészkelőként is előfordul.
Búbosbanka (*Upupa epops*) – Védett, eszmei értéke 50.000 Ft. Fészkelőként is előfordul.
Cigánycsuk (*Saxicola torquata*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft. Fészkelőként is előfordul.
Citromsármány (*Emberiza citrinella*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft. Fészkelőként is előfordul.
Csuszka (*Sitta europaea*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft. Fészkelőként is előfordul.
Egerészölyv (*Buteo buteo*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft

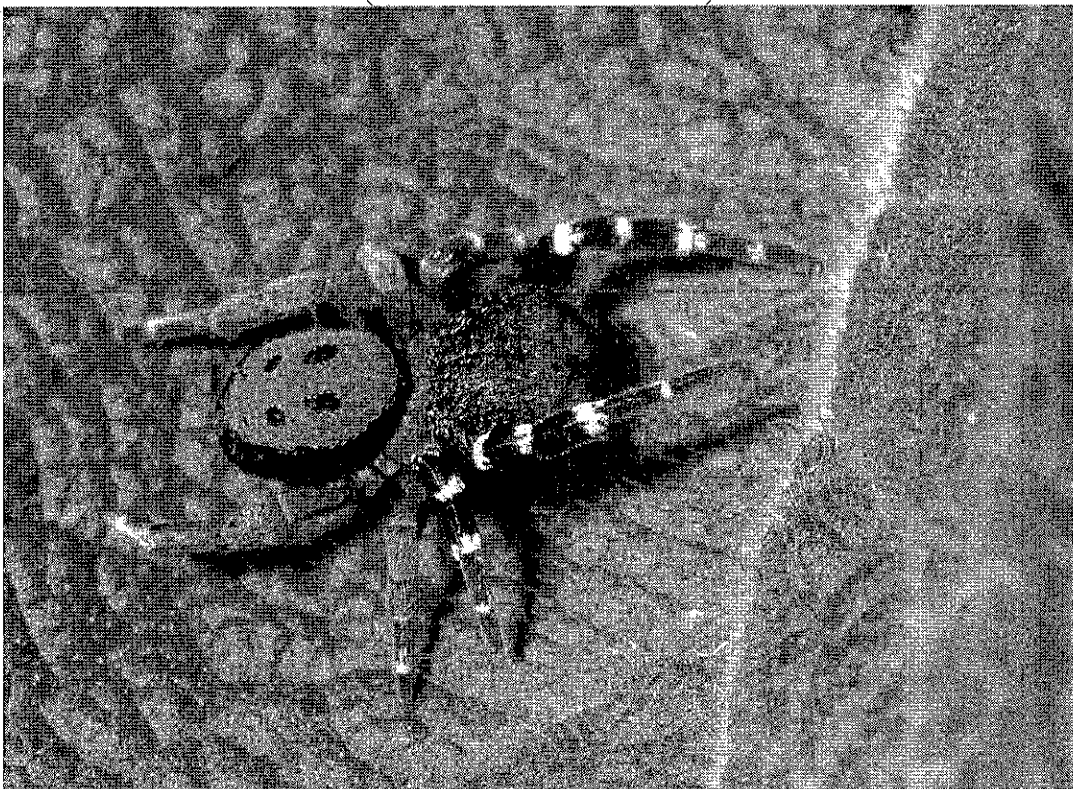
Erdei pacsirta (*Lullula arborea*) – Védett, eszmei értéke 50.000 Ft.
 Erdei pinty (*Fringilla coelebs*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft.
 Fekete rigó (*Turdus merula*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft.
 Fenyőpinty (*Fringilla montifringilla*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft. Fészkelőként is előfordul.
 Fenyves cinege (*Parus ater*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft. Fészkelőként is előfordul.
 Hantmadár (*Oenanthe oenanthe*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft. Fészkelőként is előfordul.
 Házi rozsdafarkú (*Phoenicurus phoenicurus*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft. Fészkelőként is előfordul.
 Házi veréb (*Passer domesticus*)
 Karvaly (*Accipiter nisus*) – Védett, eszmei értéke 50.000 Ft.
 Kék cinege (*Parus caerulea*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft. Fészkelőként is előfordul.
 Meggyvágó (*Coccothraustes coccothraustes*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft.
 Mezei veréb (*Passer montanus*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft. Fészkelőként is előfordul.
 Nagy fakopáncs (*Dendrocopos major*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft.
 Nagy fülemüle (*Luscinia luscinia*) – Védett, eszmei értéke 100.000 Ft. Vonuló példányait több ízben észlelték.
 Örvös galamb (*Columba palumbus*)
 Őzapó (*Aegithalos caudatus*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft.
 Sárgarigó (*Oriolus oriolus*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft.
 Sárgafejű királyka (*Regulus regulus*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft.
 Sarlósfecske (*Apus apus*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft.
 Seregély (*Sturnus vulgaris*)
 Széncinege (*Parus major*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft.
 Tengelic (*Carduelis carduelis*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft.
 Töviszűrő gébics (*Lanius collurio*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft. Fészkelőként is előfordul.
 Vadgerle (*Streptopelia turtur*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft.
 Vörös vércse (*Falco tinnunculus*) – Védett, eszmei értéke 50.000 Ft.
 Zöldike (*Chloris chloris*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft. Fészkelőként is előfordul.

EMLŐSÖK (MAMMALIA)

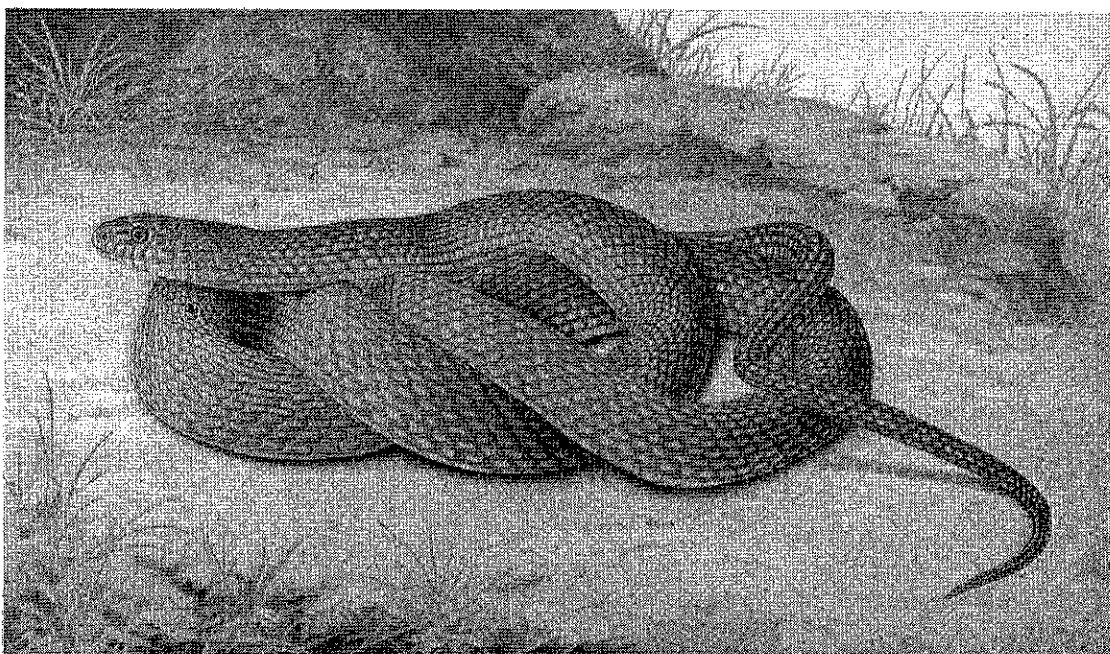
Keleti sün (*Erinaceus concolor*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft.
 Közönséges vakond (*Talpa europaea*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft.
 Mezei cickány (*Crocidura leucodon*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft.
 Keleti cickány (*Crocidura suaveolens*) – Védett, eszmei értéke 2000 Ft.
 Közönséges mókus (*Sciurus vulgaris*) – Védett, eszmei értéke 10.000 Ft.
 Erdei egér (*Apodemus flavicollis*)
 Róka (*Vulpes vulpes*)
 Nyest (*Martes foina*)

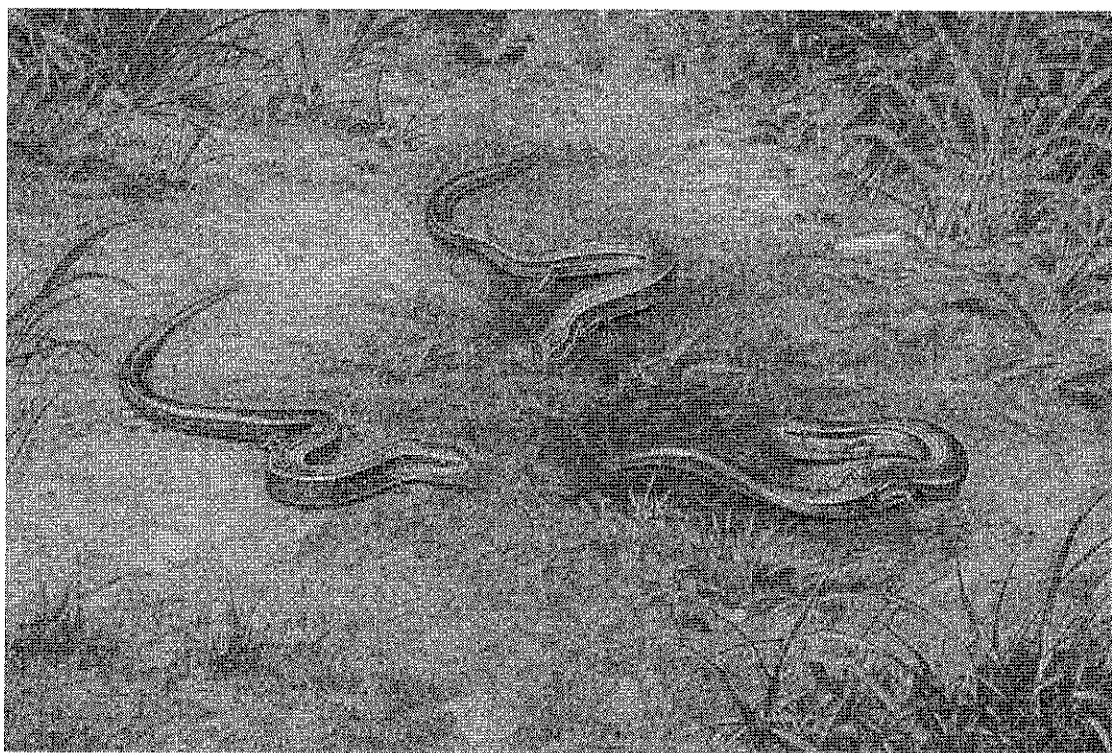
Fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*)
(Dr. Móczár László felvétele)

Bikapók (*Eresus niger*)
(Retezár Imre felvétele)

Haragos sikló (*Coluber jugularis caspius*)
(Dr. Méhely Lajos festménye)

Pannon gyík (*Ablepharus kitaibelii*)
(Dr. Méhely Lajos festménye)

